

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA.
KRAJLJEVA ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 31-22 do 31-28
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDJEL
LJUBLJANA.
TELEFON 31-32, 31-33
POŠTNI ČERKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ŠT. 11.739
OGLASI PO CENIKU
MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije se je sestala k prvemu zasedanju

Ljubljana, 18. nov. Danes se je prvič sestala k zasedanju Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije. Za ta veliki dogodek v zgodovini slovenskega naroda je bila pripravljena velika filharmonična dvorana v Ljubljani. Zunanost in notranost poslopja je bila slavnostno okrašena z zastavami, cvetjem in zelenjem. Spodnji prostori dvorane so bili v vzvišenem gornjem delu preurejeni za predsedstvo skupščine, nižje so bili sedeži za člane vlade LRS, ostali spodnji del dvorane pa za ostale ljudske poslance. Pro-

že pred 16. popoldne so prihajali v poslopje, kjer zaseda Ustavodajna skupščina, izvoljeni ljudski poslanci iz vseh krajev Slovenije. Ob 16. sta vstopila v dvorano poslanca tov. Ed. Kardelj in Boris Kidrič, ki so ju navzoči poslanci pozdravili z burnim ploskanjem. Nato je zasedla svoja mesta vlada LRS: predsednik Miha Marinko, podpredsednik dr. Marijan Breclj, podpredsednik Maček Ivan, minister za industrijo in rudarstvo Leskošek Franc, minister za prosveto dr. Ferdo Kozak, minister za kmetijstvo in gozdarstvo Hribar Janez,

Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije, ki je bila izvoljena dne 27. oktobra 1946, so sklicuje k zasedanju na dan 18. novembra 1946 v Ljubljani.

Ljubljana, dne 6. novembra.
Predsednik Slovenskega narodno osvobodilnega sveta:
Sekretar: Predsednik:
Frane Lubej l. r. Vidmar Josip l. r.
Govor predsednika SNOS-a
Josipa Vidmarja

Tovariši in tovarišice!
S tem ukazom je Predsednik Slovenskega narodno-osvobodilnega sveta zaključil svoje delo. Lahko trdim, da je to delo slavno poglavje slovenske zgodovine, saj vsebuje vso osvobodilno borbo, vsebuje razvoj osvobodilne fronte in njenega Izvršnega odbora v Narodno-osvobodilni odbor in v Narodno-osvobodilni svet in končno v parlament. Ta zgodovina je ena najbolj častnih poglavij v zgodovini slovenskega naroda. V tej zgodovini smo si Slovenci do konca priborili svobodo, suverenost in dejansko ustvarjamo danes v tej skupščini slovensko državnost.

Zdi se mi, da lahko z vsem prepričanjem trdim, da na tem zboru nismo sami. Nismo samo mi tu navzoči prisotni na tem zborovanju. Ni prisoten na tem zborovanju samo ves slovenski narod sedanjega časa, temveč je v vsaj svoji zbrani celoti prisotna vsa slovenska miselnost od Trubarja preko Vodnika, Prešerna, Levstika, Cankarja do Zupanciča. Vsi naši veliki možje so v svojih delih, v svojih mislih, napovedovali in čakali tega dne, ki ga mi danes doživljamo. Vsi ti možje so sanjali o neodvisnem slovenstvu, so sanjali o ponosnem, hrabrem, junaškem slovenstvu. Mislim, da je naše slovenstvo, ki je izšlo iz osvobodilne borbe, dejansko tako in da mi danes tukaj dejansko ustvarjamo neodvisno svobodno slovenstvo, ki se je po svoji prosti volji združilo z vsemi jugoslovanskimi narodi v novo federativno, ljudsko, Titovo Jugoslavijo. Izpolnjen je stoletni sen slovenskega naroda. Izpolnjen je pričakovanje vseh naših narodov. Danes dejansko vstaja pred nami »Mirja oživljena«. Dejansko vstajajo časi, ki jih je napovedoval veliki pevec »Sonetnega venca«: »Vremena Kranjcem bodo se zjasnile«. Dejansko vstaja med nami sen Ivana Cankarja in demokratična Franceta Levstika, vstaja s tem našim ustavodajnim zborom slovenska državnost. Se mnogo več. Vstaja naša zveza z vsemi jugoslovanskimi in slovanskimi narodi. Vsi veste, da so naši veliki misleci vselej pozivali k bratstvu slovanskih narodov. S tem, da mi ustvarjamo v Sloveniji svojo državnost, zvezano z višjo državnostjo jugoslovanskih narodov, polagamo enega izmed važnih kamnov stavbe vseslovenske skupnosti, in to progresivne slovenske skupnosti.

Ce se ozremo v preteklost tega boja, se moramo spomniti prvih dni Osvobodilne fronte, se moramo spomniti prvega Plenuma osvobodilne fronte, ki je v svojih osnovnih točkah, dejal bi skoraj da prerokoval, napovedal čas, ki ga danes doživljamo. Napovedali smo svobodno Slovenijo v svobodni družbi jugoslovanskih narodov, napovedali smo zvezo s slovanskimi narodi, napovedali smo oblast ljudstva, združenega v osvobodilni fronti. Vse to se je danes dejansko izpolnilo. (Ploskanje.)

Velika naloga stoji pred tem zborom, velika in svečana naloga. Mi polagamo temelje svoji državnosti za dolgo let. Pripravljamo ustroj naše državnosti morda za desetletja, stoletja. Odgovorna je ta naloga, važna je. Toda neka zavest mi daje pogum in trdno vero, da bomo svojo nalogo opravili. Za nam je slavnega preteklost. Izpolnili smo vse svoje dolžnosti nasproti svojemu narodu. Bili smo pravi patrioti, ki nismo nikoli pozabili na slovenstvo, na jugoslovanstvo in ki nismo nikoli pozabili prve človeške dolžnosti biti progresiven član človeške družbe. Iz tega vzroka pa me navdaja vera, da bomo tudi to svojo nalogo opravili, kakor smo opravili doslej vse.

Ce se vrnem v preteklost in vas spomnim na leto 1941, se moram nehoti vprašati, od kod je črpal Plenum Osvobodilne fronte in njegov izvršni odbor, odkod sta črpala svojo oblast, od kod sta in zakaj sta mogla tako učinkovito vplivati na množice slovenskega naroda. Izpraševal sem se o tem. Odgovor je samo eden: Osvobodilna fronta in njen Izvršni odbor sta v najtežjih časih slovenske zgodovine, vrgla v slovenski narod gesla, ki so bila polna politične moči, ki so bila dejansko modrost slovenskega ljudstva. Jasno je, da je na to svojo lastno modrost ljudstvo takoj odgovorilo in da je tistega, ki je spregovoril te besede, takoj priznalo za svojega resničnega in edinega vodjo. Ta ljudska modrost je spremljala delo osvobodilne fronte in njenega izvršnega odbora vso osvobo-

dilno borbo in ves čas po osvoboditvi. Zaradi tega je naša dolžnost ohraniti zlasti v tem zboru, ki mu je dana važna naloga ustvariti temelje naše državnosti in zgraditi našo federativno zakonodajo, duha Osvobodilne fronte, ki mora ostati nedotaknjena, poživljena; ostati mora v nas vsa naša patriotičnost, ostati mora v nas trdna vera v skupno usodo jugoslovanskih narodov in mora ostati v nas volja prispevati k slovenski skupnosti in k skupnosti vsega progresivnega človeštva.

S to vero, tovariši in tovarišice, pozdravljam ta zbor in mi želim uspešno delo. (Ploskanje.)

Govor Oton Zupanciča

Po govoru predsednika Josipa Vidmarja je na njegov poziv, da prevzame predsedstvo še nekonstituirane skupščine najstarejši član in vodi predsedstvo do izvolitve verifikacijskega odbora, prevzel predsedstvo tov. Oton Zupancič, ki so ga poslanci navdušeno pozdravili. Ko je zavzel predsedniško mesto, je tov. Oton Zupancič imel naslednji govor:

Oton Zupancič govori

Visoki zbor, tovariši in tovarišice! Tesno mi je pri srcu in sam ne vem, kako bi dostojno izrazil svoje veselje, da mi je bilo dotakati ta veliki, ta slovesni dan, ko vidim zbrane zastopnike osvobodene Slovenije in da me je doletela izredna čast, da smem pozdraviti s tega mesta odlični zbor, ki si ga je slovenski delovni človek prvič svobodno izvolil za svojo najvišjo ustavodajno in zakonodajno oblast. Ko gledam, tovariši, vaše vrste, mi preleta domišljija šumenje naših gora. Tukaj bi moralo dišati po zelenju, po zelenih gozdovih in vode bi morale šumeti, zakaj vse, kar vidim tukaj pred seboj, se mi zdi sam partizan. To je junaški vojaški zbor. Zares, kakor da so se semkaj po volji in na klic slovenskega naroda z gora in gozdov preselili tisti, ki jim po pravici gre krmilo, ker so v najusodnejših urah slovenske zgodovine pod najhujšim okupatorjem pritiskom med pokanjem pušk in grmenjem topov pod vodstvom Komunistične partije zasnovali ljudsko oblast in proglasili sredji vojnega viharja narodno suverenost. Zgodovinska naloga nam je zadana; ustvariti z ustavo temelje našemu novemu življenju in redu, izgraditi slovensko državnost na podlagi demokratičnosti v okviru Zvezne ljudske republike Jugoslavije.

Globoke se zavedam pomembnosti in teže te naloge in vse odgovornosti, ki smo jo prevzeli pred seboj in pred svojim ljudstvom, vendar mi nič ne lači duha in nobena skrb me ne morda. Naša smer in pot je začrtana. Zadržala in nadelala so nam jo dejstva komaj minule dobe. Naša pot ne more držati drugam, kakor v nadaljevanje osvobodilne borbe in uvrščevanje njenih pridobitev, v izgradnjo tega, čemur je ta borba za človečanstvo svobodo in pravico udarila temelj. Dejstva se neizprosno vežejo v svoji logiki, kakor se sklepa člen s členom v nepretrganem verigo.

Tako nam ukazujejo to pot ne samo tisoči in tisoči volivcev, ki so oddali svoje glasove za OF in njen program. To pot nam ukazujejo vsi predniki, ki so bili prejšinje z vročo in zvesto, borbena ljubeznijo do domovine; vsi živijo in mrtvi, ki so se borili za narodno osvoboditev in prvi med njimi naš spoštovani maršal Tito. To pot nam veleva bratstvo in edinstvo z vsemi jugoslovanskimi narodi. To pot nam kaže in olajuje naša prijateljstva zveza s sovjetskimi republikami pod okriljem velikega ruskega naroda, najblagorodnejše veslele med močnimi vesilicami tega sveta. Na to pot nas vodi naše duhovno sorodstvo z vsemi naprednimi narodi, nas vodijo naše simpatije do

vseh demokratičnih ljudskih množic, naj bivajo kjerkoli in v kakršnih koli razmerah. To se pravi: naša pot je v skladu z mislimi in hotenjem vsega svobodoljubnega, naprednega človeštva.

Z zaupanjem gledam na vaše vrste, tovariši in tovarišice. Poleg prekaljenih borcev, ki so prelivali svojo mladost kri za uresničitev stoletnih naporov, vidim mučence in mučeničice, ki ponosno molče o svojem nečloveškem trpljenju, vidim tiste, ki so se pred širokim svetom izkazali ne le s svojo odločnostjo in neupogljivostjo, temveč tudi z bistroumnostjo, dalekovidnostjo, z neprimerno moralno višino v odporu zoper zakrknjenost, to-poglavost, mrzlosrčnost, hinavstvo, laž in cinizem nasproti trpljenju, junaštvu in velikodušnosti. Lep, veličasten boj so bojevali, da so za hip umaknili činiki, da so se potuhnili puhoglavci in da je presečen svet. Slovensko in jugoslovansko ime, prej — saj vemo, — dokaj neznano, velikim narodom včasih tuje zvenelo ime je nenadoma debilo vsebino in cvenk, iskro in blesk. Zatrpani, izkorščeni narodi so nenadoma začutili v nas svoje branilce in zaveznike. Ali bo mogel kruto žaljeni albanski narod pozabiti naše zavzemanje za njegove pravice? Ostirneli so po vseh celinah vkljeni v jarem, potnjeni in žaljeni. In daleč na skrajnem obzorju, na obrobju človeških bivaljš, na otočjih, razsutih po brežnostih Tihega oceana, se dvigajo temnopole postavbe, se uzgajajo začudene mlade oči ljudstev in plemen, ki so se komaj prebudili iz otroških sanjarij, pa so se že znašla v najhujšem suženjstvu. Te začudene oči gledajo srečne in hvaležne na majhen narod v daljni Evropi, ki govori pred njihovimi zatorniki besede, katere obtežajo tudi njim, neboljglenim, vstajenje in odrasle v življenje v novi radosti v njih lepem otroškem raju. Vse to nas obvezuje, vse to nam daje moč, da se globoko zavedamo svoje naloge in da vztrajamo na poti, ki so nam jo začrtala dejstva in njih logična zapovednost. Zakaj tudi tam, kjer vlada neumiljeno izkorščanje ljudskih sil in brezobzirno zatiranje svobodnega gibanja, odmevajo trdi koraki zavednega delovnega ljudstva v enem ritmu z našimi koraki. Preko ograje, ki jo postavljajo močotni med ljudske množice, si te kilice pogum in se medsebojno hrabre z vročimi gesli, ki jih poraja nova doba. Čas dere nevdzema v novo bodočnost. (Ploskanje.)

In če se enkrat ozrem po Vas, prijateli tovariši in tovarišice, zagledam nenadoma med Vami tudi tiste, ki jih še ni tu, ki pa bodo prišli, prav gotovo da bodo, prej ali slej, da se oglasi tukaj tudi kipenje morja in skrivnostno petje gosposvetskega zvona (ploskanje). Ko se nam pridruži tudi tisti, ki so se borili in se še neizprosno bore za Primerje in Trst, za Koroško in samoodlobo na lastnih tleh. Dokler pa jih še ni med nami, jih zastopajmo mi in jim zaključimo, da je njihova pravda naša pravda in ostane naša pravda, dokler se ne dožene, tako, kakor terja pravica na podlagi trdnih neizpodbitnih dejstev. (Ploskanje.)

Nato je začasni predsednik Oton Zupancič po določilu zakona o Ustavodajni skupščini o izvolitvi treh začasnih tajnikov predlagal začasne tajnike tov. Tomšič Miro, tov. Jurčič Jožeta in tov. Ledinka Milosa. Njegov predlog so poslanci soglasno odobrili.

Minister za industrijo v vladi FLRJ Boris Kidrič oddaja potrdilo volivne komisije

Minister za industrijo v vladi FLRJ Boris Kidrič oddaja potrdilo volivne komisije

Po izročitvi svojih potrdil o izvolitvah je skupščina na predlog predsednika Otona Zupanciča izvolila verifikacijski odbor 11 članov: dr. Bredja Marjani, dr. Pokorna Jožeta, Vipotnika Janeza, Stora Stanka, Kimovca Franceta, Diaccia Alojza, Osolinika Bogdana, dr. Modica Helija, Bohine Roziko, Pehaček Rada in Malešiča Matijo.

Da bi se verifikacijski odbor konstituiral in izbral iz svoje srede predsednika, podpredsednika in tajnika, je predsednik Oton Zupancič odredil kratek odmor.

Po odmoru je ob 17.45 predsednik Oton Zupancič sporočil, da se je verifikacijski odbor konstituiral v smislu čl. 5 zakona o Ustavodajni skupščini LRS takole: 1. Osolinik Bogdan, predsednik, 2. Pehaček Rado, podpredsednik, 3. Kimovec Franc, tajnik, s. to objavo je predsednik Oton Zupancič zaključil današnjo sejo in sporočil, da bo prihodnja seja, ki jo bo sklical predsednik verifikacijskega odbora, jutri zjutraj ob 10. uri. S tem je bila današnja seja ob 17.55 zaključena.

NAJ ŽIVI NAŠ PRVI SLOVENSKI PARLAMENT!

Ljubljana, 18. novembra.

Današnji dan, ki je vse do večera navidez počel mirno in tiho kakor vsi delavniki, v katerih si kuje slovensko ljudstvo boljšo bodočnost, bo kljub temu ostal važen spominski dan v slovenski zgodovini. Saj ga je slovensko ljudstvo dolgo pričakovalo. O dnevu, ako si bo narod pisal sodbo same, kakor je zapisal naš veliki pisatelj, so sanjale generacije naših najboljših ljudi, mislecev, pesnikov in borcev za svobodo slovenskega naroda, za pravice delovnega ljudstva. Za to so se borili naši partizani, za to so padali pod okupatorskimi krogli talci, za to so trpeli in umirali po koncentracijskih taboriščih v Nemčiji in Italiji desetstotisi Slovencev. Današnji dan je prinesel uresničenje njihovih sanj in opravičil njihove žrtve. Na ukaz Prezidija SNOS-a se je nocoj sestala Ustavodajna skupščina LR Slovenije k svojemu prvemu zasedanju.

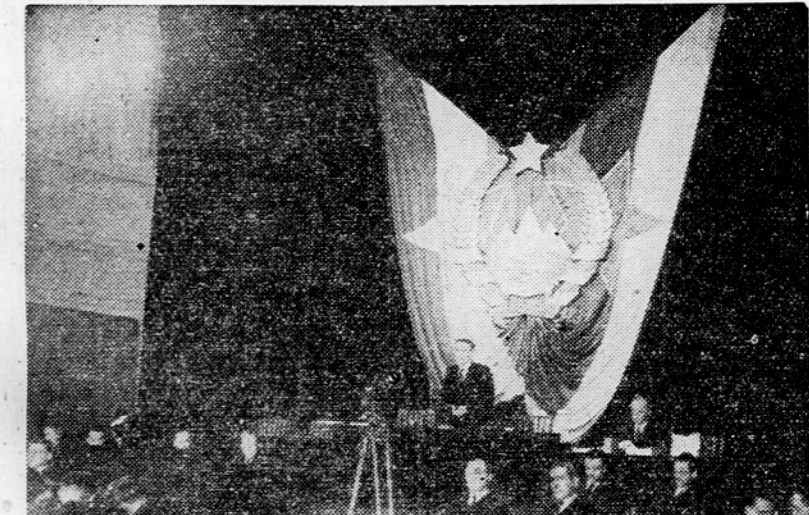
Proti večeru je zajelo mesto, kjer je življenje ves dan utripalo v normalnem delovnem ritmu, praznično razpoloženje, ki ga je še bolj povzdignilo poznojesensko sonce, ki je po mnogih deževnih dneh prodrla oblake in dala ulicam vesel izraz. Z vseh hribov so zalovale slovenske in jugoslovanske zastave, na okna pa so ljudje postavili okrašene slike ljudskih voditeljev in vase z jesenskimi cvetjem. Ko se je začelo mrčiti, so se začele zbirati pred podjetji, uradi, šolami, tovarnami in na uličnih vogalih v vseh delih mesta skupine prebivalstva z zastavami in plamenicami. Mnogi transparenti z napis: »Naj živi prvi slovenski parlament!«, ki so jih žuljave roke delavca ali mladina dvigale visoko nad množico, so govorili o pomembnosti današnjega dne v zgodovini slovenskega naroda.

Malo pred 17. uro so se začeli ustavljati pred lepo okrašenim poslopjem kina Matic, kjer je zasedala Ustavodajna skupščina, avtomobili z novizvoljenimi poslanci. Pred poslopjem pa je se zbirala množica, ki je hotela od blizu prisostvovati temu zgodovinskemu dogodku, ki so ga vsa srca živo sodoživljala. Množica je od minute do minute naraščala, ker so se zivale na Kongresni trg od vseh strani vedno

nove skupine. Prihajale so z zastavami na čelu, in s pesmijo in z vzkliki so dajale duška svojem veselju. Mnoge skupine so prišle s plamenicami in lampijončki. Opaziti je bilo matere, ki so prinesle na rokah svoje najmlajše, da bi tudi oni doživeli ta dan in da bi jim ostal v spominu. Mnogi delavci so prišli kar v delovnih oblekah in s posodami za opoldansko kosilo v rokah; videti je bilo, da so prišli po delu naravnost iz tovarne. Okrašeni Kongresni trg je zazarel v svetlobi tisočih plamenic, na nočnem nebu pa so se križale rakete. Mnogotisočglava množica je tako od blizu spremljala zasedanje prvega slovenskega parlamenta. Na mnogih krajih so igralle godbe in harmonike, mladinke z neke ljubljanske gimnazije pa so peele pesmi, ki so nas spremljale skozi najhujše dni osvobodilne borbe in hrabrile srca v odporu proti nasilni okupatorji in so zato drage vsakemu slovenskemu srcu. Toda veselje jim ni dalo obstanka na mestu, kaj kmalu so zaplesale kolo, in takoj so se razvila kola na vseh koncih in krajih Kongresnega trga. Posebno lepo je bilo videti mladino, ki je plesala s plamenicami v rokah. Potem pa je strnila plamenice v skupino, da bi s tem simbolno prikazala bratstvo in edinstvo mladine in naših narodov — plamenice strnjene v en sam plamen: simbol nove Jugoslavije.

Množica je živo vzklizala prvemu slovenskemu parlamentu ter Osvobodilni fronti in Komunistični partiji, ki sta vodili ljudstvo v boju ter ga privedli do zmage nad njegovimi sovražniki. Povsod med množico je bilo slišati tudi čisto preproste ljudi, ki so razpravljali o pomenu slovenskega parlamenta in o zakonih, ki jih bo izdal in ki naj še bolj utrdijo pridobitve slovenskega naroda.

Ko je bilo zasedanje skupščine končano, so se razvili s Kongresnega trga po vsem mestu manifestacijski sprejemi med petjem, vzklikanjem in igranjem harmonik. Še dolgo v noč je vladala na ulicah vesela razgibanost, ki je pričala, kako globoko je posegel ta pomembni dogodek v vsakdanje življenje ljudstva, z gradu pa je žarel v noč napis: »Živel prvi slovenski parlament!«

Predsednik Prezidija SNOS-a tov. Josip Vidmar je otvoril prvo zasedanje Ustavodajne skupščine Ljudske republike Slovenije

čelje dvorane je krasil velik simbol Osvobodilne fronte Slovenije, obkrožen z jugoslovansko in slovensko zastavo.

Zgornji prostor dvorane je bil pripravljen za goste. Tukaj so zavzeli prostore zastopniki primorskega ljudstva. V delegaciji, ki šteje 18 članov, so tov. Brance Bevk, predsednik Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in Trst, Puc Boris, tajnik PN00-ja, Regent Ivan, član PN00-ja, Perovšek Franc, poverjenik PN00-ja, Beltram Julij, sekretar goriskega okrožja, Vodopivec Albin in drugi. Tukaj so bili navzoči tudi poslanci Ljudske skupščine FLRJ in zastopniki Jugoslov. armade, prezidenti Akademije znanosti in umetnosti Fr. Kidrič, predsednik Vrhovnega sodišča LRS dr. Alojz Zigan, predsednik MLO Fr. Albreht, angleški, francoski in zastopniki češkega konzulata ter mnogi drugi predstavniki množičnih organizacij.

minister za pravosodje dr. Pokorn Jože, minister za finance Polič Zoran, minister za notranje zadeve Boris Kraigher, minister za trgovino in preskrbo Fajfar Tone, minister za delo Breje Tomo, minister za gradnje dr. Miha Kambič, minister za narodno zdravje dr. Ahčin Marjan, minister za socialno skrbstvo dr. Anton Kržišnik, predsednik Kontrolne komisije Vida Tomšič in predsednik Načrtne komisije Sergej Kraigher, ki so jih vsi pozdravili s ploskanjem.

Ob 16.15 je otvoril 1. redno zasedanje Ustavodajne skupščine tov. Josip Vidmar s čitanjem Ukaza Prezidija Slovenskega narodno osvobodilnega sveta o sklicanju Ustavodajne skupščine LRS:

Na podlagi čl. 3. zakona o ustavodajni skupščini Ljudske republike Slovenije in na predlog vlade Ljudske republike Slovenije je Prezidijski Slovenskega narodno osvobodilnega sveta sklenil:

NAŠA DRŽAVNA HIMNA

Obvestilo Prezidija Ljudske skupščine FLRJ

Beograd, 16. nov. Razpisani natečaj za besedilo državne himne FLRJ so morali večkrat podaljšati, ker do 1. roka ni imel zadovoljivega uspeha. V drugi fazi natečaja je Prezidijski Ljudske skupščine FLRJ na predlog žirije pozval najuglednejše jugoslovanske pesnike, naj se udeležijo natečaja za himno. Skupno ja bilo prejetih okrog 600 besedil. Ko je pregledala vsa besedila in jih ocenila, je žirija ugotovila, da besedilo pesnika Cedomira Minderovića najbolj ustreza temam, ki jih je predpisal za himno Prezidijski Ljudske skupščine FLRJ, ter poetičnim in oblikovnim pogojem, ki jih mora himna izpolnjevati. Zato je žirija predlagala Prezidiju, naj se podeli za to besedilo prva nagrada in sprejme za himno. Ker se je Prezidijski strinja z mnenjem žirije, je besedilo himne Cedomira Minderovića nagradil s prvo nagrado in ga izbral za državno himno. To besedilo se glasi:

Smelo smo pošli, iz mraka i strave,
Kroz krvavo buru, u bitaka dim!
Bratstvo, jedinstvo da pobeđu slave!
Da slobodna — zasjaš lepota svim!

Republiko naša, pod suncem slobode,
Duh Tvoj u vekove nek ponosno sja!
Putevi slave nek te večno vode,
I steg Tvoj nek samo za pobeđu zna!

Nad delom radnih i ponosnih ljudi,
Slobode nek blista naš plameni znak!
Armije naše granitne su grudi,
Naš juriš za Tebe ko oluj je jak!

Republiko naša, pod suncem slobode,
Duh Tvoj u vekove nek ponosno sja!
Putevi slave nek Te večno vode,
I steg Tvoj nek samo za pobeđu zna!

Napred i napred! In nikada robom!
Sve slavinja, jača, na putu si tom!
Zavete palih mi čuvamo s Tobom,
Da večito srećan i naš budeš dom!

Republiko naša, pod suncem slobode,
Duh Tvoj u vekove nek ponosno sja!
Putevi slave nek Te večno vode,
I steg Tvoj nek samo za pobeđu zna!

Istočasno je žirija ugotovila, da ni nobenega besedila, ki bi ustrezalo gornjim pogojem v taki meri, da bi jih lahko nagradila z drugo in tretjo nagrado. Ker pa se nekatera besedila odlikujejo po pesniških vrlinah in po vsebini ki pesniško dobro izraža našo današnjo stvarnost, je žirija v namenu, da na ta način izkaže priznanje pesnikom za udeležbo na natečaju, predlagala, naj se podeli nagrada v znesku po 20.000 din za tri pesmi, ki so s pesniškega in patriotskega vidika najboljše, in sicer tem avtorjem: Pavlu Golji iz Ljubljane, Mitju Franičeviću iz Zagreba in Slavku Janevskemu iz Skoplja. Prezidijski se je strinjal tudi s tem predlogom in podelil te nagrade omenjenim avtorjem.

Industrializacija in elektrifikacija velika naloga delavskega razreda Jugoslavije

Delo IV. plenuma Glavnega odbora ESZDNJ

Beograd, 15. novembra. (Tanjug.) V veliki dvorani Delavskega doma v Beogradu je danes prišel z delom četrti plenum Glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščenec Jugoslavije. S strani zvezne vlade je plenumu prisostvoval minister za delo Vicko Krstulović. Plenuma se udeležuje veliko število delegatov centralnih uprav strokovnih zvez, federalnih odborov iz vseh ljudskih republik, Krajevnih sindikalnih svetov iz večjih mest vse države, kakor tudi predstavniki sindikalnih podružnic večjih podjetij.

Plenum je otvoril predsednik Glavnega odbora Enotnih sindikatov Djuro Salaj. Poudaril je pomen današnjega plenuma zaradi številnih nalog, ki stojijo pred sindikalnimi organizacijami v letu 1949, ko začenja gospodarstvo naše dežele dobivati načrtni značaj.

Nato je imel podpredsednik Glavnega odbora Voja Leković referat o načrtnem gospodarstvu in nalogah sindikatov. Med drugim je dejal:

Splošno ljudsko tekmovalstvo se je izpremenilo v močno rodoljubno gibanje vsega ljudstva za hitro oonovo in izgradnjo naše dežele, za izboljšanje položaja naših delovnih ljudi in za neodvisnost naše domovine.

Neposredna naloga sindikalnih organizacij je, da se to tekmovalstvo razvija naprej, da se čim boljše organizira in izvaja s čim večjim poletom, da bomo iz naše zaostale in med vojno opustošene dežele ustvarili močno industrijsko državo.

Nato je podpredsednik Leković poudaril iz govora maršala Tita graditeljske proge mesta o potrebi izgradnje železniškega omrežja ter drugih prometnih sredstev, kakor tudi o potrebi industrializacije in elektrifikacije naše dežele.

Jasno je, da predstavlja to nove žrtve in nova samostojanja, toda to mora sprejeti delavski razred naše dežele zavestno na svoja ramena. Prepričani moramo biti, da dati trdno obljubo našemu tovarišu Titu, da bo naš delavski razred danes, v dobi mirne izgradnje, pripravljen prenesti vse žrtve in težave za izgradnjo naše domovine. Sindikalni funkcionarji in široke množice delovnega ljudstva si morajo biti v svest zgodovinske naloge, da nudi vse svoje sile ter s svojimi lastnimi rokami izgrajuje industrijo naše dežele, da bo končno likvidiral kapitalistični red in izkoriščanje človeka po človeku, da bo zagotovil sebi boljše in srečnejše življenje ter cvetočo domovino delavcev in kmetov.

Prav tako se zavedamo, da je pot k socializmu, za katerim smo vedno težili in se zanj borili: industrializacija in elektrifikacija naše dežele. Toda prav tako vemo, da sedanji naši napori zagotavljajo v bodočnosti boljše življenjske pogoje, da od tega zavisi življenjski in kulturni standard. Zaradi tega smo pripravljeni na vse žrtve. Pod vodstvom herojske Komunistične partije in našega tovariša Tita ni naloge, ki je ne bi izvršili. O tem pričajo vsakodnevni podvigi delavcev pri delu, o tem pričajo nove ceste, nove železnice in nove gradnje po vsej deželi, kjer kažejo delovni ljudje herojske podvige.

Glede na to, da nas čakajo tako velike zgodovinske naloge, je potrebno, da si ogledamo, kako se je doslej razvijalo delo v naših podjetjih. Težiče tekmovalstva bi moralo biti, je dejal govornik, da se zviša storilnost, dalje izpolnitve in prekošenje delovnih norm, izboljšanje kakovosti izdelkov, zmanjšanje porabe pogonskega in drugega materiala. Tekmovalstva bi se morala predvsem razvijati med podjetji istih industrijskih strok, ne pa med različnimi podjetji. Razen tega bi bilo treba začeti tekmovalstvo v okviru posameznih podjetij med oddelki in skupinami delavcev ter posameznikov.

Izvedba tekmovalstva je stvar boljše organizacije dela ob popolnem obvladovanju strojev in uvedbi iznajdb naših delavcev. Pravo tekmovalstvo, iz katerega naj izidejo udarniki, se lahko pravilno razvije samo, kjer so uvedene delovne norme. V uradih in ustanovah ni mogoče uvesti delovnih norm, kar pa ne pomeni, da tam tekmovalstva ni mogoče. Tudi tam bodo tekmovalstva, ki pa se bodo razlikovala od tekmovalstva v podjetjih. Udarniki se lahko razvijejo in proglašajo jih lahko samo na delovnih tistiših, kjer so uvedene delovne norme. V ustanovah in uradih je pa treba nameščenice, ki se kažejo med tekmovalstvom, pohvaliti, nagraditi po zaslugah, toda namesto imen udarnikov je treba uvesti naslov najboljšega knjigovodje, najboljšega korespondenta itd.

Posebej je treba naglasiti, da tekmovalstva ni mogoče uvesti med pravnimi delavci, sodniki, zdravniki in v podobnih poklicih. Tam je treba predvsem gledati na kakovost dela. Doslej so dobivala podjetja, ki so dosegla prvo mesto pri tekmovalstvu, prehodno zastavo, in sicer prehodno zastavo Glavnega odbora Enotnih sindikatov, odnosno federalnih odborov in centralnih upravnih odborov. To bo ostalo v veljavi tudi nadalje, toda prehodne zastave bi naj dodeljevali še drugi. Zato bomo za prošili predsedstvo Zvezne vlade in gospodarska ministrstva, naj tudi oni uvedejo prehodne zastave. Razen tega je treba, da Zvezna vlada določi primerno nagrado, ki se podeljuje hkrati ob izročitvi zastave, tako da bodo delavci podjetja, ki so pridobili prehodno zastavo, prejeli tudi nagrado. Potrebno je tudi, da naše sindikalne organizacije, vsi podružnični odbori uvedejo prehodne zastave za vsak oddelk pri svojem podjetju ter da izročajo te prehodne zastave vsak dan najboljšim delavcem.

Potem je poročevalec govoril o udarnikih, ki jim je treba izkazovati največje priznanje ter jih povsod popularizirati. Zahtevamo, je dejal, da se uvede v vseh podjetjih, zlasti v tistih, kjer delajo po normah, akordni plačilni sistem, tako da uod udarniki v resnici prejemali nagrado, kakršno s svojim delom zaslužijo.

Nad 50% podjetij dela še vedno brez delovnih norm. Tistih 40% podjetij, ki ima uvedene norme, pa ni dovolj preučilo norm, tako da so pogosto nerealne, preizkise ali previsoke. Vemo, da delovne norme določajo, preučujejo in uvažajo uprave podjetij ter da je to njihova naloga. Toda sindikalne organizacije, naš centralni upravni odbor, sekretariati in strokovni odbori si morajo predvsem prizadevati, da bodo delovne norme čim prej uvedene.

Brez delovnih norm ni tekmovalstva, kajti ko so uvedene delovne norme, delavci tekmujejo vsak dan, tekmujejo sam s seboj, tekmujejo med seboj oddelki in tako se razvije splošno tekmovalstvo. Razen tega ni mogoče voditi točne evidence, kjer ni uvedenih delovnih norm, kjer pa so delovne norme uvedene, je določeno vse, v okviru norm se vse racionalizira in vemo vsak dan, koliko je bilo izdelanega in prihranjenega v posameznih dneh.

Sedanja uredba o plačah in mezdah je že tako zastarela, da je postala ovira za pravilno nagrajevanje delavcev in nameščenec. Nova uredba, ki smo jo zahtevali in ki jo izdelujemo, naj bi po našem mnenju vsebovala popolnejšo kategorizacijo delavcev po strokah. Ob zaključku obravnave vprašanja o plačah in mezdah je referent naglasil, da je več strok, kjer so delavci in nameščenici nepravilno nagrajeni ter da je treba v marsikaterem pogledu napraviti korekture, kar bo doseženo z zakonom o nameščenicah in z novo uredbi. Toda tovariši z centralnih odborov prosvetnih delavcev in zdravstvenih delavcev morajo razumeti vprašanje zvišanja plač prosvetnih in zdravstvenih delavcev kot pereče, da ni mogoče čakati uredbe, ampak ga je treba takoj rešiti. To so zborovalci viharne podzirdali.

Vprašanje evidence je eno najpomembnejših. Brez popolne in pravilne evidence, ki jo morajo imeti načrtna komisija in gospodarski voditelji, ni mogoče načrtno vodstvo. Referent je naglasil, da so sindikalne organizacije dolžne voditi računa o evidenci ter nadzorovati delo pri evidenci. Da bi pa bila dosežena koordinacija dela uprave podjetja s podružničnim odborom, morajo dati uprave podjetja vsak dan podatke o rezultatih proizvodnje in nuditi pregled napredovanja delavcev pri delu, pregled o udarnikih in iznajdbah. Vse te podatke morajo podružnični odbori skrbno zbirati in jih v največji meri publicirati s pomočjo tiska, zborovanj in konferenc. Pozneje, ko bomo imeli načrt, mora biti izvršen v vsakem oddelku načrt, ki ga mora izpolniti oddelk, s prikazom, kako napreduje uresničevanje načrta vsak dan itd.

Kljub temu, da je v naši državi cela vrsta delavcev dala ogromno število predlogov za racionalizacijo dela, še vedno ni do teh pionirjev proizvodnje pravilnega stališča. Toda ne le, da zavzemajo nepravilno stališče do posameznikov, ga zavzemajo tudi proti izumitelstvu in racionalizaciji kot celoti sploh. Primeri so, da so prejemali posamezniki za izume, za uvajanje novih delovnih metod po nekaj sto dinarjev. To se mora končati in v vseh sindikalnih podružnicah je treba ustanoviti posebne komisije, ki se bodo morale posebej ukvarjati s pionirjem proizvodnje ter preučevati predloge teh pionirjev proizvodnje, da bodo čim bolj skrbno preučeni in čim prej uvedeni v gospodarstvo. Glede na to, kakšna je iznajdba in koliko koristi našemu gospodarstvu, je treba določiti nagrade iznajditeljem itd. Sodimo, da je treba nagraditi tudi najmanjši izum in predlog, ki je koristen.

Nadalje se je govornik pomudil pri vprašanju strokovnih kadrov ter naglasil, da bo potreba po novih strokovnih kadrih tem večja, čim bolj bo napredovala gradnja naše nove države in industrije, doslej pa je bilo v tem pogledu storjeno zelo malo. Centralni upravni odbori morajo razumeti, da je vprašanje usposabljanja novih strokovnih kadrov njihova naloga ter se morajo tesno povezati z gospodarskimi voditelji, da bodo čim prej izdelali načrt in začeli usposabljanje kadre za nove industrije.

Vprašanje proizvodnih konferenc niso razumeli tako, kakor bi bilo treba. Na proizvodnih konferencah bi morali delavci govoriti o načrtu, ki ga sprejemajo, in o tem, kako ga uresničujejo. Voja Leković je potem govoril o

pomenu prategnitve inženirjev in tehnikov k večernim tečajem. Razen tega je treba posvetiti vsestransko pozornost tečajem za strokovno usposabljanje delavcev. To zimo je treba izkoristiti ter prirediti tečaje za sezone delavce, kar morajo zlasti prevzeti kot obveznost tovariši centralnega upravnega odbora zaveznega delavstva. V zvezi s tem je pomembno vprašanje pritegnitve žensk v gospodarstvo. Vidimo, da je našel sicer od majhnega števila brezposelnih delavcev 90% žensk. Prizadevati si moramo, da bodo na vseh delovnih tistiših zaposlene delavke, kjer koli je to mogoče. Razen tega je treba posvetiti posebno pozornost delu za kulturno povzdigo in ideološko usmeritev žena.

Potem je referent govoril o delovni zaščiti ter naglasil, da je treba v tem pogledu rešiti vsa vpra-

Sklepi Glavnega odbora ESZDNJ

Po končani razpravi o referatu Voje Lekovića je bil sprejet naslednji sklep:

Plenum Glavnega odbora ugotavlja, da pomeni elektrifikacija in industrializacija okrepitev pridobitve narodno osvobodilne borbe, dviganje naše zemlje iz kulturne in tehnične zaostalosti zboljšanje gmojnega položaja delavskega razreda in naših narodov, da vodita elektrifikacija in industrializacija našo domovino v socializem in da sta najučinkovitejši sredstvo za obrambo neodvisnosti naše domovine.

Zato poziva plenum vse pokrajnske sindikalne odbore, centralne uprave, zvezne sekretariate, krajevne sindikalne svete in vse podružnice

prve in druge vrste strokovnih organizacij, da se v sodelovanju s sindikalnimi organizacijami in strokovnimi odbori s pomočjo tovarišev izvedejo vsa potrebna dela za izgradnjo naše domovine.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

Plenum ugotavlja, da je treba v vsaki industrijski panogi, da morajo posamezni delavci v podjetjih tekmovali med seboj, nato skupina s skupino, oddelk z oddelkom in končno da tekmujejo vsa podjetja iste industrijske panoge in sorodna podjetja.

šanja, ki jih je mogoče v sedanjih pogojih rešiti. V zvezi s tem se načinja vprašanje uvedbe inspektorjev v podjetjih.

Najpomembnejši sklep, ki ga moramo sprejeti na tem plenumu, je o vprašanju izpolnitve tistih nalog, ki jih je zastavil naš tovariš Tito, in sicer o vprašanju industrializacije in elektrifikacije države; to se mora razširiti s tega plenuma in začeti vso državo, da bo prodrl v zavest slehernega našega delavca, slehernega delovnega človeka: to je najpomembnejša in glavna naloga, ki jo moramo izpolniti, ne glede na težave, kakaj to nas vodi k boljši in srečnejši prihodnosti.

Po referatu Voje Lekovića se je začela razprava, ki so se je udeležili zastopniki federalnih sindikalnih odborov ljudskih republik.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

Slabe strani in pomanjkljivosti so v tem:

1. Tekmovalstvo

Uprave ter sindikalne aktiviste, da pojasnijo, šibokim delovnim množicam pomen elektrifikacije in industrializacije ter da jih mobilizirajo za izvajanje proizvodnih načrtov v prvem letu načrtno proizvodnje ker bo s tem zagotovljen nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

Sindikalne organizacije so v svojem dosedanjem delu dosegle znatne uspehe pri obnovi in izgradnji našega gospodarstva, ki je bilo v vojni razrušeno in opustošeno, toda sporedno z doseženimi uspehi se je pojavila tudi vrsta slabih strani in pomanjkljivosti.

ljensost, pridnost, odgovornost in napornost dela.

Plenum zato naroča predsedstvu Glavnega odbora, naj se pri zvezi vladi zavzame, da bo čimprej izdala nova uredba o ureditvi delavskih plač. Nova uredba naj vsebuje, obsežnejšo kategorizacijo delavcev po strokovni usposobljenosti, odgovornosti, ki jo prevzamejo delavci pri delu, in napornosti dela samega.

Plenum je mnenja, da sama kategorizacija delavcev ne bi odstranila dosedanjih napak in pomanjkljivosti.

5. Novatorji, racionalizatorji in izumitelji

Novatorji, racionalizatorji in izumitelji v proizvodnji so ogromno prispevali pri obnovi vseh vrst narodnega gospodarstva.

Vendar posamezni vodilni organi v proizvodnji in tehnični voditelji zavzemajo nepravilen odnos nasproti novatorstvu in novatorjem, ker ne nudijo zadostne pomoči novatorjem, racionalizatorjem in izumiteljem pri realiziranju njihovih izumov in racionalizatorskih predlogov, niti ne dajejo nagrad v pravilni razmerju s finančnim učinkom, ki se doseže z realizacijo njihovih predlogov.

Zato je nujno, da vse sindikalne organizacije store potrebne korake, da bodo vodstva podjetij upoštevala de-

6. Strokovni kadri

Uspeli industrializacije in načrtno izgradnje našega gospodarstva je v mnogem odvisen od zadostnega števila strokovnih delavcev, ki imajo ustrezno tehnično izobrazbo. Ker je že sedaj število kvalificiranih delavcev nezadostno, je dolžnost sindikalnih organizacij, da vzpodbujajo uprave podjetij, naj prično usposabljanje in specializirati delavce, kar imajo nekatere uprave tendenco, da se znebe učencev. Zato je potrebno:

1. da se ustanove večernih tečajev in seminarji, ki bodo usposabljali skupine delavcev in dvigali njihov tehnični nivo. To zmo moramo zlasti izkoristiti za strokovno usposabljanje gradbenih, kmetijskih in drugih se-

2. da se ustanove tečajev za posebno izkušene delavce, novatorje in tiste, ki imajo pogoje, da se bodo razvili v odlične strokovnjake;

3. da se pos

Govor ministra Borisa Kidriča na plenumu Glavnega odbora ESZDU

Vprašanje sposobnih kadrov za izpopolnitev našega gospodarskega načrta

Predsednik gospodarskega sveta in industrijski minister svezne vlade Boris Kidrič je imel na sestanku plenuma Glavnega odbora ESZDU in sindikatov delavcev in namestencev Jugoslavije naslednji govor:

Tovariši in tovarišice, zahvaljujem se vam za povabilo, da bi na vašem plenumu povedal nekaj besed v imenu našega državnega gospodarstva.

Vas plenum je brez dvoma pravilno razumel osnovne naloge današnjega gospodarstva in dolžnosti, ki jih te naloge postavljajo pred delavski razred. Dokaz, da je vaš plenum pravilno razumel ta zelo važna vprašanja, je dejstvo, da si je vzel za svojo geslo ravno besede ministra Tita o industrializaciji in elektrifikaciji naše države, ker je razumel, da to pomeni krepitve naše države, utrjevanje njene neodvisnosti, kakor tudi pot k ustvaritvi zgodovinske naloge delavskega razreda: ukinitvi izkoriščanja človeka po človeku.

Prav tako mislim, tovariši in tovarišice, da je pravilno, da niste teh nalog razumeli kot lahkih, ampak da ste jih razumeli kot nove napore naših anarodov za doseganje srečnejše bodočnosti, kot napore in žrtve, ki igrajo v pripravljanju naših bodočih zmag, enako vlogo, kot so jo igrali že pri pripravih za naše dosežene zmage.

V zvezi s tistim, kar ste razumevali: osnovna vprašanja, zelo iniciativno poudarili na vašem plenumu, bi se dotaknil samo nekaterih stvari.

Industrializacija naše države zahteva mnogo predel, zahteva resno pripravo. To zahteva od nas, da vodimo neprestano borbo za naslednji preteklost. To predvsem zahteva, da zavestno izpolnjujemo sedanje naloge našega gospodarstva, kajti brez zavestnega izpolnjevanja sedanjih nalog se ni mogoče pripraviti za načrt v letu 1947. niti za perspektivni načrt za par prihodnjih let. Rad bi to poudaril še tem bolj, ker so vodilni organi našega gospodarstva sedaj mnogo zaposleni ravno s perspektivami našega razvoja, s pripravljanjem načrtov. Radi tega in radi pomanjkanja kadrov se pojavi čisto nevarnost, da bi naši vodilni organi izgubili iz vida trenutne operativne naloge, da se popolnoma izgube v načrtovanju za bodočnost in da pri svojem praktičnem delu zanemarijo neposredno operativno vodstvo. Pri odstranjevanju teh nevarnosti lahko mnogo pomagajo ravno iniciativa delavcev in delavski sindikati. Lahko vam poudarim, da bi mi ki izgubljamo mnogo časa pri pripravljanju načrtov, napravili pri operativnem izvajanju trenutnih nalog mnogo več napak, ako nas ne bi pravočasno opozorilo delavstvo samo, ako ne bi ravno delavstvo po naših podjetjih sedaj bdele nad izvajanjem vsakodnevni operativni nalogi.

Radi tega vas prosim, tovariši, v imenu našega državnega gospodarstva, za tako še močnejšo pomoč, za vsakodnevno opoziranje na to, kar nismo napravili in na nedostatke pri delu, za tako živo iniciativno. Vaša pomoč je neobčajno važna ne samo danes, ampak tudi za naše načrte. Potrebno je namreč, da popolnoma razumemo, da naših perspektivnih načrtov ne moremo izvesti brez zavestnega izpolnjevanja sedanjih nalog.

Druge vprašanje, ki se ga želimo dotakniti, je vprašanje nadaljevanja tekmovanja, nadaljevanja zviževanja produktivnosti stroškov in povečevanja produktivnosti dela. Vi ste o tem že zelo podrobno in pravilno govorili. Hotel bi samo načelno poudariti, da zavisi od teh vaših naporov zagotovitev naše akumulacije, kot posledica tega pa tudi zagotovitev naših investicij in pa uresničenje naših načrtov na sploh. Povečanje produktivnosti dela, znižanje produktivnosti stroškov, zagotovitev naše akumulacije, vse to je sedaj sestavni del izvedbe naših bodočih načrtov. Dosegli bomo popolni uspehi pri krepitvi politične zavesti našega delovnega ljudstva šele tedaj, ko bo to dejstvo postalo jasno vsakemu našemu delavcu. Napor, ki ga vsak delavec in vsak delovni kolektiv posamezno prinaša k povečanju produktivnosti dela, vsak tak napor je doprinos k uresničitvi naših zares velikih načrtov. Napočeno bi bilo misliti, tovariši, da obstoja pripravljajalno načrtovanje samo v računanju na papirju. Tako načrtovanje ne bi ničesar doprineslo k njegovemu bodočemu uresnitvenju, ako načrti ne bi bili tudi materialno zagotovljeni. Materialno zavarovanje naših načrtov je še toliko bolj resna naloga, v kolikor smo v določenem obsegu navezani na nabavo iz inozemstva. Stara resnica je, da je treba tisto, kar nabavljamo v inozemstvu, najprej krvavo zaslužiti doma.

Še neko vprašanje, tovariši in tovarišice, pri izvajanju naših načrtov ne bo težav samo v pogledu materialnih bilanc v tem, kako napraviti in nabaviti dovolj strojev, kako izdelati dovolj gradbenega materiala. Težave se bodo pojavile predvsem v zvezi s tem, kako dobiti dovolj ljudi, ki bodo sposobni graditi in ravnati s stroji. Sami zelo dobro veste, da stroji ni vse, da material ni vse. Zelo dobro veste, da stroji in material ne pomenijo ničesar brez živih ljudi, da postanejo stroji in material sijajna stvar šele v rokah onih, ki znajo s njimi ravnati. Vprašanje kadrov, vprašanje ljudi, ki bodo postali gospodarji naših strojev in materiala, to vprašanje, tovariši in tovarišice, je eno temeljnih vprašanj našega gospodarstva in uresničitve naših načrtov in prav tako smemo in moramo tudi pri tem pričakovati mnogo od delavskega razreda in njegovih sindikatov. Danes nimamo dovolj strokovnjakov. Z zelo hitrim tempom bomo morali ustvarjati nove kvalificirane delavce in strokovnjake, da bi lahko v kratkem času dosegli tisto, kar niso mogli dosegati protiljudski režimi in stari družbeni sistem tekom dolga desetletij. Torej z nekim takim naglim, s pogodovimi naših narodov ne

znanim tempom, izobraziti nove mojstre, ki bodo obvladali stroje, tehniko, naravo, kje jih dobiti ako ne predvsem iz vrst najbolj naprednega družbenega razreda, ki je najbolj neposredno povezan z modernim tehnično produkcijskim procesom, iz vrst delavskega razreda?

Sveta je torej dolžnost vsakega zavrednega delavca, da se danes bolj kakor kdaj doslej trudi, da postane mojster svojega orodja, svojega stroja. Toda ne samo to. Mora se še naprej izpopolnjevati, da si bo pridobil sposobnost voditi cele oddelke, da bi bil sposoben voditi vso tovarno. Vprašanje razvoja in obiskovanja naših tehničnih in gospodarskih tečajev od nižjih pa do srednjih in višjih se resno postavlja pred naš delavski razred in naše delavske sindikate. Ako večernih tečajev in drugih šol ni, jih zahtevajte! Ako naši tovarniški in drugi gospodarski voditelji ne posvečajo dovolj skrbi dvigavanju novih kadrov, šolanju sposobnih delavcev, dajte vi predloge, zahtevajte in iščite najboljše načine za izpopolnjevanje in usvajanje kadrov.

Tovariši! Potrebno je, da se tega zavedamo, da pomeni proces gospodarskega razvoja naše države, da industrializacija naše države, da vsestranska krepitev ekonomskega potenciala naše države pomeni istočasno tudi globoko državno preobrazbo, ki se bo odražala predvsem v dejstvu, da se bodo v tem procesu porajali novi in novi kadri naše inteligence, ustvarjalne inteligence, ki bo izhajala neposredno iz delovnega ljudstva. Vsestranska načrtna pomoč naših sindikatov pri dvigavanju takih novih kadrov ni samo pomoč, ki bo pospeševala in

olajševala naš gospodarski razvoj, ampak je istočasno tudi globoko politična in družbenega značaja.

Končno še nekaj besedi o saniranju za splošno kakor tudi teoretična vprašanja našega gospodarstva.

Niti malo ni čudno, da se mora naše državno gospodarstvo danes tako rekoče na vsakem koraku boriti s stari pojmovanji. To ni niti malo čudno iz razloga, ker je naše državno gospodarstvo — gospodarstvo novega tipa, onega tipa, ki odgovarja ravno zgodovinskih nalogam delavskega razreda. Borba s stari pojmovanji je na ta način sestavni del naše borbe za novo družbeno življenje. Interes za načelno stran naših gospodarskih vprašanj predstavlja torej, tovariši in tovarišice, praktični predpogoj za izvedbo naših gospodarskih in političnih nalog. Ni dovolj, da ta interes obstaja samo v ozkem krogu uradnih ekonomistov. Za nas je predvsem to, da postane interes živ interes naših kadrov iz samega procesa produkcije, zavednih kadrov našega delavskega razreda in vsega našega delovnega ljudstva. Samo ako bodo naši delavski funkcionarji dobro razumeli za kaj gre, samo tedaj bodo sposobni doprinesiti načelu aktiviziranih delovnih množic našemu novemu življenju na gospodarskem polju, kakor so naši partizanski prvoborci doprinesli v narodnosvobodilni borbi.

Naj žive naši delavsko-namščenski sindikati, brez katerih ne bi dosegli dosedanjih naših gospodarskih uspehov, kot posledica tega pa tudi ne naše politične moči.

Vse za naše bodoče zmage tudi na gospodarskem področju pod slavnim Titovim vodstvom!

Podpredsednik Edvard Kardelj in minister Boris Kidrič v Ljubljani

Ljubljana, 18. novembra. Danes ob 13.48 so prispeli z brzim vlakom iz Beograda na prvo zasedanje Ustavodajne skupščine Ljudske republike Slovenije poslanci Ustavodajne skupščine LRS: podpredsednik svezne vlade, dr. Edvard Kardelj, minister za industrijo svezne vlade in predsednik gospodarskega sveta, dr. Boris Kidrič, podpredsednik Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ, dr. Jože Ruš, predsednik Komiteta za znanost in šolstvo, dr. Boris

Ziheri in načelnik političnega oddelka ministrstva za notranje zadeve FLRJ, dr. Jože Brilej.

Na železniški postaji so visoke goste sprejeli predsednik Prezidijske SNOS-a, dr. Josip Vidmar, predsednik vlade LRS, dr. Miha Marinko, podpredsednik vlade, dr. Marjan Breclj, minister za notranje zadeve, dr. Boris Kraigher, minister za prosveto, dr. Ferdo Kozak in drugi.

Tretja konferenca Ljudske študentske mladine Slovenije

Ljudska študentska mladina se obvezuje, da bo zvesto izpolnjevala dolžnosti do ljudstva

Ljubljana, 18. novembra. V nedeljo dopoldne je bila v velikih dvorani hotela Union tretja konferenca Ljudske študentske mladine Slovenije. Na konferenco so prispele tudi delegat akademске mladine iz drugih jugoslovanskih univerz, udeležili pa so se je tudi zastopniki albanске študentske mladine, ki študirajo v Ljubljani. Konferenco je pozdravil minister za prosveto, v vladi LRS, dr. Ferdo Kozak. Navzoči so bili tudi ministri za zdravje, dr. Marjan Ahčin, organizacijski sekretar CK KPS Stane Kavčič, mnogo profesorjev ljubljanske univerze in akademiki z univerzitetnim direktorjem dr. Antonom Melnikom na čelu ter zastopniki delavske in srednjošolske mladine.

Konferenca je podala obratna dela Ljudske študentske mladine v preteklem letu, pa tudi smernice za delo v tekočem šolskem letu. O pripravi univerzitetne mladine od zadnje konference do danes, da obvlada naloge, ki jih ji nalagata študij in njen čud dolžnosti do skupnosti, je govoril dosednji predsednik sekretariata LŠM Cvahte Šaša. Iz njegovega referata je bilo razvidno, da sodeluje 80% univerzitetne mladine v organizaciji LŠM. Študentska mladina se danes ne zapira vase in svojih problemov ne rešuje med štirimi stenami univerzitetnih predavalnic in seminarjev, ampak se trudi, da se aktivno vključi v delo vse ostale mladine in vsega ljudstva za izboljšanje življenjskih pogojev v naši domovini. Med šolskim letom je veljala glavna skrb študentov študiju ter organizaciji študija in prosvetnega dela na univerzi. Učni uspehi so danes povprečno za 1,5 točke bolj kot zadnja leta pred vojno. Pri tem pa niso študenti, ki niso izgubili stika z ostalo mladino in so sodelovali pri vseh akcijah in manifestacijah slovenskih

ljudskih množic. V počitnicah je 75% študentske mladine sodelovalo pri velikih mladinskih delovnih akcijah. Pomagali so graditi Mladinsko progo, regulirati Pesnico, elektrificirati Bloško planoto, sekali so drva na Turjak in v manjših delovnih ekipah pomagali pri obnovi tako doma kakor tudi v ostalih ljudskih republikah. Mnogi pa so posamično pomagali v industrijskih podjetjih, v uradih ali v zdravstvenih ustanovah. Uspehe šolskega dela in sodelovanja LŠM pri obnovi prikazuje razstava, ki je bila odprta v soboto pred konferenco. Omenil pa je tudi napake pri delu. Večkrat se je pokazalo, da je mladina še premalo budna nasproti poizkusom, ki jo hočejo odvrti od njene poti. Večkrat se je tudi pokazalo, da še manjka čut odgovornosti. Pri delu se je velikokrat izgubljala v podrobnostih. V delo je tudi treba vnesti več narčnosti. Vse te napake bodo skušali v prihodnjem šolskem letu na podlagi dosedanjih izkušenj odpraviti. Po njegovem referatu je Kavčič Pavla na kratko orisala potek svetovnega kongresa demokratične študentske mladine v Pragi.

Po izvolitvi novega sekretariata LŠM za tekoče leto je spregovoril novo izvoljeni predsednik sekretariata Grašek Peter o nalogah, ki jih mora reševati študentska mladina v novi ljudski državi, na kar se je razvila diskusija o tem.

Ob koncu diskusije je spregovoril organizacijski sekretar CK KPS Stane Kavčič, na kar so pozdravili univerzitetno mladino še delegati jeseniške kmetijske mladine. Nato so podelili mladini z medicinske fakultete zmagovalno diplomu, ker je zmagala v enomesečnem predkonferenčnem tekmovanju.

S konferenco so poslali pozdravne resolucije maršalu in predsedniku vlade FLRJ Josipu Brozu Titu, po-

Ameriški vojaki so sežgali slovenske knjige iz Ljudskega doma v Gorici na občinskem smetišču

Protest okrožnega odbora SIAU proti vandalizmu zaveznških oblastnikov

Gorica, 18. nov. Okrožni odbor Slovanoko-italijanske antifašistične unije za Gorisko je v zvezi z zaplenbo Ljudskega doma na podlagi priči, izjav in ogleda na mestu pogorišča, kjer so ameriški vojaki sežgali knjige, brošure in revije, arhive, slike jugoslovanskih in drugih voditeljev, izdal naslednje uradno poročilo:

1. Dne 6. nov. 1946 se je na sedežu SIAU-a za Gorisko zglasila mešana komisija, sestavljena iz okrožnega guvernerja ZVU, podpolkovnika Muwisa, častnika 88. ameriške pehotne divizije, zastopnikov funkcionarjev ameriške vojaške policije, nameščena urada finančne intendance in drugih, ki je predložila Okrožnemu odboru javno o zaplenbi stavbe Ljudskega doma. Zablehali so izpraznjeni stavbe v 24 urah.

2. Ne ZVU in ne stabi divizije nista določila drugih prostorov, kjer bi se mogle nastaniti deložirane organizacije, ustanove in uradi. Kljub ponovnim in obširnim pojasnilom in protestom odgovornih predstavnikov prizadete Ljudske niso ukrenili ničesar, da bi ugodili upravičenim zahtevam. Na ta način so bile vse organizacije, ustanove in uradi s silo vržene na cesto.

3. Prav tako niso preskrbeli prostora, kamor bi začasno shranili knjižnice, arhive, gledališke rekvizite in ostali material.

4. Zoper objavo o zaplenbi Ljudskega doma in zoper skrajno nerazumevanje ZVU se je po vsem goriskem okrožju dvignil val ljudskega ogorčenja, ki je dobil izraz v splošnih stavkah, številnih protestnih resolucijah in delegacijah.

5. Nadalje je ugotovljeno, da so bile z brutalno silo razgane številne ljudske delegacije, zlasti 14. t. m., od vojaške in civilne policije, ki jim je onemogočala vstop v prostore ZVU in štaba 88. divizije.

6. Brez prejšnjega obvestila so 14. in 15. t. m. prišli vojaki 88. divizije z nemškimi jeklenimi odnosi in Ljudskega doma knjige, brošure, revije, arhive in ostali material na kamione.

Vse to so odpeljali na občinsko smetišče v Via Scoglio, politi z bencinom in zažgali. Pri tem poslu so se ameriški vojaki nizkotno obnašali, medtem ko so smešili in oskrnili slovensko in italijansko zastavo z rdečo zvezdo. Z orožjem so ameriški vojaki preprečevali poizkuse ljudstva, ki je hotelo rešiti knjige, zastave in slike pred uničenjem.

7. Dne 16. t. m. je od SIAU-a poslaščena komisija pri ogledu smeti-

šča našla med uničenimi predmeti naslednje obžane knjige, revije itd.: »Življenje in svet« 1930, »La marzhe Julienne« 1945, »Vrtarice« — Andrej Skulj 1931, »Trieste nella lotta per la democrazia« 1943, »Pastirci« — France Bevč 1935, »Lovec« revija št. 6 1946, »Naša ženac maj 1946, »Cicibanc 1946/47, »Bibliografija slovenske kmetijske literature« 1919—33, »Compendio di disposizioni elettorali« 1946, »Kratka zgodovina VKP(B)« 1946, »Zgodovina za višje razrede srednjih sol«, »Sulla grande guerra nazionale dell'URSS«, »Življenje in svet neugolovljenega letnika«, »Jože Srebrnič« — Ivan Regent, »Solska knjiga za prvi razred«, »Mladinska revija« 1945, slika Edvarda Kardelja in slika Jožeta Srebrniča ter ožgana jugoslovanska zastava.

Te knjige, brošure in predmete je našla omenjena komisija.

8. Dne 16. t. m. je dobila delegacija SIAU-a namestnika okrožnega guvernerja J. J. da je treba do 10. zvečer 18. t. m. odnesti vse preostali material iz Ljudskega doma, ne da bi kazal vsaj prostor za začasno shranitev materiala.

Kulturna sramota v Gorici dokazuje kulturnost zapadne demokracije

piše »Primorski dnevnik«

Trst, 18. nov. Pod naslovom »Kulturna sramota v Gorici« prinaša »Primorski dnevnik« obširno poročilo o zaplenbi Ljudskega doma v Gorici in o sežigu slovenskih knjig, zastav in raznih arhivov, ki so bili last ljudskih organizacij. V tem članku pod naslovom »Prerastli so fašizem« piše list med drugim:

»Danes je zapadna demokracija pokazala svojo kulturnost v vsej goloti. Vojaki 88. divizije so odpeljali arhive, knjige in ostalo privatno lastnino organizacij, ki so imele svoje prostore v Ljudskem domu, na občinsko smetišče, kjer so jih zažgali. Kar se niso upali fašisti, smo doživeli danes! Knjige Franceta Bevka, Otona Zupančiča in drugih uglednih slovenskih književnikov so postale žrtve »sodobne inkvizicije«. Požgali so knjige Franceta Bevka, ki je načeloval narodno osvobodilnemu gibanju primorskega ljudstva, ki je kljub svoji visoki starosti

Na podlagi teh ugotovitev pripominjamo:

a) da je zasedba Ljudskega doma namenjen napad na ljudske politične in kulturne ustanove, da je utemeljevanje te rekvizicije s potrebami vojaške samo poizkus prikrivanja resnice, ker ima angloameriška okupacijska vojska v Gorici na razpolago celo vrsto prostih ali delno zasedenih prostorov, ne glede na številne prostore, s katerimi razpolagajo organizacije, ki po svojem političnem snatuju in po pešici pripadnikov nimajo legitimacije za svoj obstoj;

b) da resničnost naših ugotovitev potrjuje dejstvo, da vse dosedanje delegacije, resolucije in stavke niso dosegle s svojimi zahtevami po prostori niti najmanjšega uspeha in da ZVU ne kaže niti trdnice dobre volje, da bi organizacijam, ki jih je vrzla na cesto, omogočila nadaljnje delovanje;

c) da prekaša vse dosedanje izpade ZVU proti demokratičnemu ljudstvu in njegovim organizacijam vandalizem, ki so ga zagrešili ameriški vojaki nad lastnino iz Ljudskega doma vrženih organizacij, nad slovenskimi narodnimi in kulturnimi spomeniki in nad svetinjami vsega protifašističnega ljudstva.

aktivno vodil borbo proti nacifašizmu v skupno korist vseh zaveznikov.

Antifašistično ljudstvo Julijske krajine je znova dobilo plačilo za svoje poizkušnjevalno borbo na strani zaveznikov. Na ta način je dobilo priznanje za poteko krvi svojih najboljših sinov, ki so verovali v Atlantsko listino in lepo svezene obljube zapadnih zaveznikov.

Fašisti se niso upali zažgati knjig Franceta Bevka. Nasprotno. Na pritisk vsega kulturnega sveta so ga morali upustiti iz zaporov. Njegovo literarno delo in z njim primorsko ljudstvo je moralo danes doživeti najbolj grenko razočaranje, ki mu ni primere. Vse kulturni svet se zgraja nad takim početjem in vprašuje, kam vodi ta pot. To dejanje je našemu ljudstvu nov dokaz, da mora vztrajati na začetni poti in da se mora še nadalje vztrajno boriti za priključenje k Jugoslaviji, ki nam bo zagotovila, da bomo svobodno živeli in se kulturno razvijali.

Svet zunanjih ministrov razpravlja o statutu tržaškega ozemlja

New York, 17. nov. Dne 15. novembra je bila neuradna seja Sveta ministrov za zunanje zadeve, kateri so s strani sovjetske delegacije prisostvovali Molotov, Vinšinski in Gusev.

Po vrstnem redu je predsedoval Couve de Murville.

Ministri so nadaljevali razpravljanje statuta svobodnega tržaškega ozemlja.

Glavna debata se je razvila o obsegu pooblastil in poslov guvernerja. Francoski predlogi, ki so bili na pariški konferenci sprejeti z večino glasov, dajejo guvernerju široka pooblastila in zmanjšujejo pravice krajevnih organov do nedovoljenih mej. Vrsti točk teh predlogov je očitno nedemokratičnega značaja. V svoji prvotni redakciji so ti predlogi potrpeljivo izjavili V. M. Molotov na pariški konferenci o poskusih, da bi se svobodno tržaško ozemlje spreminilo v »guvernerjevo ozemlje«.

Pri iskanju sporazumnih sklepov je sovjetska delegacija izrazila pripravljenost, da vzame francoske predloge kot podlago razgovorov, če so sprejeti popravki, ki bi zagotovljali prebivalstvu svobodnega tržaškega ozemlja nujno potrebni minimum demokratičnih pravic. Na ta način se je razpravljanje osredotočilo okoli popravkov sovjetske delegacije. Med drugim so govorili o odnosih guvernerja do policijskih organov. V zvezi s tem sta se na tej seji kakor tudi na prejšnjih uradnih sejah Sveta ministrov jasno pokazali dve težnji. Bevin in Byrnes sta branila stališče, naj guverner ne postavlja samo načelnika, ampak tudi vse osebe policije. To bi imelo za posledico neposredno podreitev vseh policijskih organov guvernerju. Molotov je predlagal, da bi guverner postavljaj samo načelnika policije in sicer na predlog upravnega sveta. Na podlagi sovjetskih predlogov bi policija spadala pod neposredno upravo guvernerja samo v primeru, ako bi nastopile izredne razmere.

Poročajo, da je Bevin na tej seji zanimal namen britanske delegacije, spremeniti svobodno tržaško ozemlje v kolonijo. Istočasno je Bevin dokazoval, da se bo guverner svobodnega ozemlja spremenil v »simbolično figuro« in da bi nastala v Trstu zmeda, če guverner ne bo imel širo-

kih pooblastil in ne bo kontroliral tudi policije.

Sovjetska delegacija ne more sprejeti francoskega osnutka statuta brez popravkov

Tako Bevin kakor tudi Byrnes sta se sklicevala na to, da je Svet ministrov za zunanje zadeve doslej sprejel premalo priporočil mirovne konference.

Molotov je poudaril, da se sovjetska delegacija ni obvezala, da se to strinja s vsemi priporočili mirovne konference v Parizu in da sovjetska delegacija ne more sprejeti francoskega načrta brez popravkov, ki jih je predlagala.

Najvažnejši popravek zahteva, da se guverner ne sme vmešavati v vsakdanje delo uprave svobodnega ozemlja. To bi zelo škodovalo ugledu predstavnikov Varnostnega sveta, končno pa tudi ugledu Varnostnega sveta samega, ne glede na to, da vmešavanje ni v soglasju s suverenostjo svobodnega tržaškega ozemlja.

Samo v primeru, ki ga ne bi bilo mogoče odložiti, namreč, ako bi nastala nevarnost v zvezi z neodvisnostjo svobodnega ozemlja, bi morala preiti policija pod upravo guver-

nerja. Ni nikakršnih razlogov za mišljenje, da bi bil v takem primeru guverner samo »simbolična figura«. Ako bi dal guvernerju pravico postavljati vsakega policista, potem ne bi bil guverner, ampak diktator.

Byrnes je sporočil, da je delegacija ZDA pripravljena na kompromis na osnovi francoskega predloga z dostavkom o statutu, da se guverner ne sme vmešavati v vsakdanje malenkostne stvari.

Couve de Murville se je strinjal s tem, da ni treba, da bi guverner postavljaj policijske uslužbence, pač pa še policije. Prpomnil je, da je to običajna praksa upravnih organov v demokratičnih državah.

Bevin je še naprej vztrajal na svojem stališču, da mora izvajati guverner nadzorstvo nad policijo.

Nato so ministri podrobno razpravljali o odnosih med guvernerjem in policijskimi organi.

Kakor znano, je Couve de Murville izjavil, da je pripravil pismo predložiti nove predloge, ki se tičejo pooblastil in poslov guvernerja, kakor tudi njegovih odnosov do policijskih organov.

Dne 16. novembra je bila neuradna seja Sveta ministrov zunanjih zadev, kjer so ponovno razpravljali o teh vprašanjih.

Minister Laušman je izjavil, da bo v kratkem sklenjena pogodba o prijateljstvu med ČSR in Poljsko

Varšava, 18. nov. (PAP) Češkoslovaški industrijski minister Laušman, ki je na čelu češkoslovaške gospodarske delegacije na Poljskem, je obiskal Šlezijo. Po povratku v Varšavo je sprejel v poslopju češkoslovaške poslanstva predstavništvo domačega in tujeja tiska ter jim izrazil zadovoljstvo zaradi vezi, ki jih je med svojim bivanjem vzpostavil s poljskimi gospodarskimi in industrijskimi krogi. Nato je poudaril pomen prijateljstva in tesnega sodelovanja med Češkoslovaško in Poljsko v interesu srečnejše bodočnosti obeh držav in izrazil svoje trdno prepričanje, da bo v kratkem sklenjena pogodba o prijateljstvu med Poljsko in Češkoslovaško. Poljsko in Češkoslovaško vežejo skupni gospodarski interesi. Poljska je v obdobju velikega razvoja industrializacije v vseh

panogah industrije, zlasti na področju industrije jekla, kemične industrije in mnogih drugih vejah. Mi lahko pošljemo Poljski industrijske stroje in izdelke, ki so ji potrebni za obnovo države.

Ob zaključku svoje izjave je minister Laušman izrazil prepričanje, da bodo vzajemno razumevanje, sodelovanje in skupna stremjenja obeh narodov prispevala k utrditvi miru na svetu.

Izmenjava blaga med ČSR in Poljsko

Praga, 18. nov. (ČTK). Te dni je prišlo med Češkoslovaško in Poljsko do prve izmenjave blaga. Češkoslovaška je poslala Poljski določeno količino strojev v zameno za 3000 ton premoga.

Prihod iranskega poslanika v Moskvo

Moskva, 17. nov. (Tass). Semkaj je prispel v Moskvo izredni in opo-
nomčen veleposlanik Irana v Sovjetski zvezi Mozafer Firuz. Veleposlanika so pričakali na letališču šef protokola ministrstva za zunanje zadeve ZSSR Molotov in obehje iranske veleposlanika.

Švernik dr. Ribarju

Beograd, 18. nov. (Tanjug). Predsednik Prezidijske Vrhovnega sovjeta ZSSR N. Švernik je postal predsednik Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivana Ribarju naslednje brzojavko:

»Gospod predsednik, zahvaljujem se vam za prijateljske čestitke ob 29. obletnici Velike oktobrske socialistične revolucije. — N. Švernik«

Dolitive v Rumuniji

Danes bo imelo tudi rumunsko ljudstvo prvič v zgodovini priložnost, da si svobodno in na podlagi demokratičnega volilnega zakona izvolijo svoje predstavnike v narodno skupščino ter tako sam odloči o svoji usodi in bodoči ureditvi svoje države.

Vse napredne in demokratične sile so se strinile v blok demokratičnih strank pod vodstvom Komunistične partije, da z združenimi močmi izvolijo odločilno volilno zmago in izberejo v novi parlament ljudi, ki bodo resnični predstavniki in zagovorniki koristi ljudstva. V bloku demokratičnih strank: Komunistična partija, Socialno-demokratska stranka, Nacionalno-liberalna stranka, Tatarska, Kmečka stranka ter 2 manjši stranke: napredno krilo Narodno liberalne in Nacionalno-zararistične stranke Alexandresca.

Vlada dr. Groze je z demokratičnim volilnim zakonom ustvarila vse pogoje, da bo prišla do izraza resnična volja ljudstva. To se vidi že po tem, da je bilo pod prejšnjimi režimi vpisanih v volilne imenike komaj 3 milijone volilcev, sedaj pa jih je blizu 8 milijonov. Prvič bodo tokrat tudi rumunske žene, vojaki in mladina sodelovali pri volitvah in tako sodelovali pri izgraditvi nove demokratične ljudske oblasti in države. Prav tako sodelujejo pri teh volitvah tudi vse narodnostne manjšine, ki uživajo popolno enakopravnost.

Glavna značilnost teh volitev je v tem, da gre poprej notranje razkrojeno, od političnih spekulacij zastrupljeno ter na nesčislive stranke in strasti razcepljeno rumunsko ljudstvo tokrat na volitve združeno v enotnem demokratičnem bloku z enotno kandidatsko listo in z enotnim volilnim programom.

Se do nedavnega so vladali in odločali v Rumuniji močni ostanki fevdalnega sistema. Sedanja vlada pod vodstvom dr. Groze je z zgodovinski anarhizem odstranila. Okinila je senat, ki je stalno dušil vsako napredno gibanje. Z izvedbo agrarne reforme je bila odstranjena poprejšnja fevdalna veleposest in po zaslugi sedanje demokratične režime je prišlo 800.000 kmetov do zemlje. Urečila je socialno zavarovanje širokih delovnih slojev, uvedla osmurni delavnik in plačan dopust za delavce.

Zastrupljena od sovražnosti je bila Rumunija poprej pozorišče stalnih nacionalnih sporov. Z izvajanjem demokratične narodnostne politike je vlada dr. Groze ustvarila pogoje za nacionalni mir in prijateljsko sožitje vseh narodnosti v Rumuniji.

Rumunija je izšla iz vojne v skrajno tečajnem gospodarskem položaju. Toda kljub upoštevanju, kljub suši, kljub organizirani sabotaži nepomirljive reakcije je vlada dr. Groze prav zaradi tega, ker ima vso zaslugi v širokih ljudskih množicah, uspelo premagati največje težave in zagotoviti redno prehrano prebivalstva ter napraviti kmetu stoletnemu siromastvu in zaostalosti. Industrija, ki je služila poprej samo interesom domačin in tujih kapitalistov, je danes v službi ljudstva, kmečka posest se je temeljito preuredila in z davčnimi reformami se je znatno izboljšal položaj delovnega ljudstva. Podržaljevalje bank je onemogočilo nadaljnje spekulacije protiljudskega kapitala. Na tem programu, ki upošteva zgolj koristi države in najširših slojev delovnega ljudstva, temelji vsa politika demokratičnega bloka. V popolni svobodi bodo sedaj volitvi ta program potrjeni in dani smerice za njegovo nadaljnje izvajanje.

Se vešče pa so na delu tudi one sile, ki so dovedle Rumunijo do katastrofe. Na vse načine si prizadevajo, da bi preprečile demokratični prepod rumunskega naroda. Vsa ta reakcija je združena v takozvanih Zgodovinskih strankah, v Narodno-zararistični stranki Maniu in Narodno-liberalni stranki Bratianu. Bratianu Narodno-liberalna stranka zastopa interese bankarske in industrijske oligarhije, ki smatra državo za svoje pridobitno podjetje in le za sredstvo za svoje osebno obogatitev. Maniuova Narodno-zararistična stranka je sicer mlajša od liberalne, a zato ni povzročila rumunskemu narodu nič manjše škode in njej glavno odgovornost za vse katastrofe, ki jih je

Ob prvi slovenski ustavodajni skupščini

Na današnjem zasedanju Ustavodajne skupščine LR Slovenije je prvič v zgodovini slovensko ljudstvo po svojih zastopnikih pristopilo k formalni izgraditvi svoje lastne slovenske države in njene ureditve. Ni to prva slovenska država v zgodovini, vsa-akor je pa prva, v kateri odločajo o njeni ureditvi res široke ljudske množice in v kateri se s tem uresničujeta njihove stoletne zahteve.

Prva samostojna slovenska država je bila država karantanski Slovencev, ki je nastala v začetku 7. stoletja, ko so se Slovenci v zvezi s slovanskim uporom pod Samovim vodstvom osvobodili nadoblasti Obrov, ki so jim gospodovali ob prihodu v novo domovino. Slovenci smo bili takrat na stopnji »predfevdalnega družbe« oz. »vojne demokracije«. Za to stopnjo je značilna mešanica elementov prvotnega občinskega reda, nekaterih elementov znižeposestniškega reda in razvijajočega se fevdalnega družbenega reda. Vse to vidimo tudi v Karantaniji, ki sta bili njeni družbeni osnovi še rod in zadruga, a rodovi so se na podlagi premoženjskih razlik in različnih funkcij v življenju že razlikovali med seboj kot celota, pa tudi v notranjosti so se razpadali. Poleg svobodnjakov, ki se deleže za ne določeno, so bili že tu-

Zasedanja Združenih narodov

Načelo soglasnosti velesil ie temelj za uspešno delo Združenih narodov

Izjava jugoslovanskega delegata Popovića na seji komiteja za politična vprašanja

New York, 17. nov. (Tass.) Včeraj se je na seji komiteja št. 1 (za politična vprašanja) nadaljevalo razpravljanje o predlogih Avstralije, Kube in nekaterih drugih držav, naperjenih proti načelu soglasnosti velikih sil v Varnostnem svetu.

Ameriški delegat senator Connally je opomnil v svojem govoru na to, kako je nastalo pravilo soglasnosti velikih sil v Varnostnem svetu. Poudaril je, da nosijo stalni člani Varnostnega sveta največjo odgovornost za zagotovitev splošnega mira. Po mišljenju ZDA je enotnost velikih sil v važnih vprašanjih nujno potrebna za uspešno delo Varnostnega sveta in za bodočnost organizacije ZN. Connally se je istočasno zavzemal za kasnejšo izpremembo pravila postopka Varnostnega sveta.

ZDA se izjavljajo proti kakršnemu koli koraku, ki bi imel namen, spreminiti Ustanovno listino ZN, je nadaljeval Connally. Pripisujemo največji pomen načelu soglasnosti velikih sil v Varnostnem svetu. Odgovornost, pred katero je Ustanovna listina postavila velike sile, zahteva od teh največjih naporov, da bi se v Varnostnem svetu dosegel sporazum. Ostajamo pri stališču, ki smo ga zavzeli v San Franciscu, namreč, da je treba veto uporabljati zelo poredko in v izjemnih primerih. Mi nismo za spremembo Ustanovne listine v tem trenutku, toda upamo, da se bo v bodoče na podlagi splošnega sporazuma, vključno sveda vseh 5 velikih sil, mogla izpremeniti uporaba pravila soglasnosti velikih sil.

Ceprav se je delegat ZDA izjavil za ohranitev načela soglasnosti velikih držav, se vendar njegov govor ni odlikoval po doslednosti in jasnosti. Vztrajne izjave Connallyja o možnosti kasnejše izpremembe načela soglasnosti lahko dajo v roke orožje odkritim nasprotnikom tega načela.

Proti temu mišljenju omejitve soglasnosti se je izjavil jugoslovanski predstavnik Vladimir Popović. Poudaril je, da je bila prav enotnost velikih držav, ki so stale na čelu protihitlerjevske koalicije, najvažnejši pogoj zmage nad sovražnikom. In na-

doživljalo rumunsko ljudstvo v zadnjem desetletju.

Slika pa ne bi bila popolna, če ne bi omenili še ene lastnosti teh dveh strank. To so izrazite agencije inozemskih kapitala in trobila »dolar-ske« diplomacije v Rumuniji. Kot izrazita predstavnik angleških in ameriških koncernov sta Maniu in Bratianu edina rumunska politika, ki zagovarjata znano angleško zahtevo, da se morajo tujim kapitalistom vrniti petrolejske koncesije in da mora Rumunija sto-odstotno povrniti škodo, ki so jo utrpeli tuje petrolejske in industrijske družbe v Rumuniji, čeprav so vso vojno oskrbovali Hitlerjev vojaški stroj in kovale iz tega ogromen dobiček. Kljub temu pa, da je taka zahteva popolnoma v nasprotju s koristmi rumunskega naroda, je te takozvane zgodovinske stranke pod vodstvom Maniuja in Bratianu odkrito zagovarjajo in s tem najbolj dokumentirajo svojo politiko. Glavno bogastvo Rumunije je petrolej, a doslej ni bil nikdar last rumunskega naroda. Angleško-holandski, ameriški in francosko-belgijski koncerni so kontrolirali 80% rumunske petrolejske proizvodnje. Vlada demokratičnega bloka je napravila temu stanju konec in prav to je vzrok, da skušajo mednarodni reakcionarni krogi s pomočjo svojih starih zaveznikov, tako imenovanih zgodovinskih strank, za vsako ceno preprečiti zmago demokratičnega bloka na volitvah. To je tudi vzrok, za kaj si mednarodna reakcija tako hudo prizadeva spraviti v Rumuniji na oblast zopet stare korumpirane politike. Zato skušajo z raznimi notami spraviti ob ugled in oklevetati demokratično vlado dr. Groze ter tako vnaprej opraviti poraz reakcije.

Rumunski narod je vzel sedaj svojo usodo v svoje roke in bo potrdil tudi pri teh volitvah, da hoče korakati dalje po poti resnične ljudske demokracije, odpraviti enkrat za vselej temne sile preteklosti in si zagotoviti boljše in srečnejšo bodočnost.

daljeval: Naše organizacije ni bilo mogoče ustanoviti brez soglasnosti velikih sil, kateri se je treba zahvaliti, da so nam dali, ki jih je Hitler zaslužil, ugleda zoro osvoboditve.

Ze med vojno je postajalo jasno, da ne bodo naloge povojne dobe, v prvi vrsti naloge, zagotoviti dolgotrajen mir in varnost narodov, zahtevale od velikih držav nič manjših naporov, kot so bili potrebni za zmago v vojni. Zgradba mednarodnega sodelovanja se lahko uspešno gradi na podlagi, ki je bila preizkušena v vojni. Taka podlaga je praksa skupnega reševanja mednarodnih vprašanj, ki se je izvajala med vojno v odnosih med zavezniki državam. To stremenje je pripeljalo do ustanovitve organizacije ZN, na katero so brez dvoma vezane velike nade miro-ljubnih narodov.

Toda komaj nam je uspelo ustanoviti OZN, že pričenojajo s podiranjem njenih temeljev. Avstralska, kubanska in filipinska delegacija vodijo ofenzivo proti načelu soglasnosti velikih sil, prikrivajoč to s frazami o demokraciji. Tako stališče vodi k izpodkopavanju sodelovanja in vzajemnega razumevanja med Anglijo in Ameriko na eni in Sovjetsko zvezo na drugi strani. Protisovjetski poskusi so naperjeni k rušenju dolgotrajnega mira. To je izključno v korist reakcionarnim krogiom, ki zelo dobro vedo, da Sovjetska zveza ne bo nikoli pristala, da bi se mednarodna organizacija izpremenila v orodje imperialistične politike. Enakopravna vlo-za Sovjetske zveze v OZN je nujno potrebno jamstvo, da ta organizacija ne bo krenila s poti politike mira, katere načela in cilji so določeni v Ustanovni listini.

Nikakršne deklaracije ne morejo spremeniti dejstva, da države niso enake po svojem znanju pri vzdrževanju mira. Pravice 5 velikih držav — ki jih nekateri delegati osporavajo, nastopajo kot zaščitniki interesov malih držav in malih narodov — te pravice bolj in bolj od vsega drugega ščitijo ravno pravice in interese teh malih narodov. Solidarni sklepi 5 velikih sil so temelj uspeha naše organizacije. Avtoriteta, ljudske in materialne močosti 5 velikih držav predstavljajo realno moč, ki je sposobna preprečiti napad in kaznovati tistega, ki bi se drznil rušiti mir.

Razen tega niso vse države samostojne pri določanju stališča v važnih mednarodnih vprašanjih. Resnični demokratizem v odnosih med narodi se dopolnjuje z drugim načelom, sprejetim v Ustanovno listino Združenih narodov — z načelom suverene enakopravnosti držav članic. To pomeni, da ima vsaka država — velika ali majhna — pravico zahtevati od mednarodnih organizacij, da se njena suverenost spoštuje in brani. Nobena suverena država ne more pristati, da bi ji vsiljevali tuje volje.

Zaradi tega je načelo soglasnosti velikih držav temeljni kamen njihove dolgotrajnega sodelovanja. Ukiniti to načelo bi pomenilo porušiti same temelje, na katerih stoji zgradba mednarodnega sodelovanja, sezidana s tolikimi napori. To bi pomenilo uničiti temelje dolgotrajnih prijateljskih odnosov med velikimi državami, kajti zikanje načela soglasnosti bi odprlo široke možnosti za zatiranje volje katere koli države. To pa žele bi tisti, ki stremijo po svetovni nadoblasti kake skupine držav. To ne prinaša narodu miru, ampak nevarnost novih vojn. Jugoslavija je

Franco potroši za svojo armado polovico državnega proračuna

Montevideo, 17. nov. (Tass.) Uru-gvajski »La Razon« je objavil članek španskega generala Cordona o boja-željni politiki Francove Španije, kjer pravi: Francova armada je petkrat večja od španske vojske v dobi republike. Sedaj šteje 750.000 ljudi in je ni mogoče v nobenem primeru smatrati za mirnodobno vojsko. Franco-ji vojaški izdatki znašajo polovico državnega proračuna. Francova vojska razpolaga z nemškimi in dalje z italijanskimi letali in z ameriškim letelimi trdnjavami. Francova vojska

ima 5 tankovskih polkov, ki imajo angleške, nemške in italijanske tanke, v novejšem času so dobili tudi ameriške tanke. V lahki oborožitvi so v glavnem zastopani inozemski modeli. Franco lahko vzdrži svoj vojni stroj samo s tem, da istočasno uniči je gospodarstvo v državi. Franco je zbral na francoski meji 19 pehotnih, 39 artilerijskih, 3 inženirskih in 2 motoriziranih polka, kakor tudi 40.000 oboroženih Hitlerjevih legionarjev, kar znaša skupaj 400.000 vojakov.

nje je izrazito revolucionaren, predstavlja ga kmečki panti. Največjemu od njih, slovenskem kmečkemu uporu l. 1515 komaj moremo najti vredno primero v vseh kmečkih panti, ki jih poznamo iz evropske zgodovine.

V teh panti se prvič jasno pokaže zahteva, da mora biti ljudstvo, ki nosi vsa bremena, tudi nosilec oblasti. Slovenski puntarji so zahtevali tri stvari. Zmanjšati so hoteli svojo kmetna gospodarska bremena; svoj družbeni položaj so hoteli izboljšati s tem, da bi se odpravila stara fevdalna družba v vsem svojem državno-pravnem pomenu (kot posrednik med vladarjem in podložniki), njene naloge pa naj bi prevzela »kmečka zveza«, ljudska oblast, ki naj bi prevzela upravo, sodstvo in obrambo dežele, demokratizirala naj bi se tudi cerkev s tem, da bi farani odločali o nastavitvah župnikov. Ob hrvatsko-slovenskem kmečkem uporu pa srečamo tudi že našo ohrvatsko-slovensko državi, puntarji so s tem prvič v naši zgodovini premagali stare zgodovinske meje.

Kmečki panti so značilni primer še nedozorelega upora. Manjkala jim je trdna idejna izgrajenost zahtev, manjkala pa tudi trdna organizacija. Zlasti zaradi pomanjkanja take organizirane sile na razredni podlagi so kmečki panti nujno morali propasti brez uspeha. Ko pa se je koncem 18. in v prvi polovici 19. stoletja vendarle uresničilo vsaj nekaj zahtev kmečkih puntarjev, dasi so bistvene ostale ne-

ogovestit pristaja težnji za določanje odnosov med velikimi in malimi narodi na temelju priznavanja njihove suverenosti, enakopravnosti in spoštovanja njihovih zakonov, pravice in interesov. To načelo odgovarja demokratičnim stremljenjem svobod-ljubnih narodov, ki žele trden mir in varnost.

To ni prvi poskus, ki ima namen, porušiti soglasnost velikih držav. Takih poskusov je bilo mnogo, celo med vojno, in sicer pri onih, nad katerimi so Združeni narodi zmazali. Vsi taki poskusi so doživeli poraz, kar je v prvi vrsti zasluza združenih naporov teh velikih demokratičnih držav. Prepričani smo, da bo tudi ta najnovejši poskus revizije temeljnih načel OZN, doživel poraz.

V Ustanovni listi ZN vidijo narodi vsega sveta dokument, ki je ustvaril podlago za solidarne akcije velikih držav. Ti narodi občutijo, da ta Ustanovna listina spravlja v določeno obliko enotno voljo vseh narodov po ohranitvi mira in za preprečitev napada. Narodi po pravici pričakujejo dejansko uresničenje te volje.

Holandski delegat je spomnil nav-zoče, da se je holandska delegacija že v San Franciscu upirala načelu soglasnosti velikih sil. Vendar — je poudaril — zaenkrat ne predlaga »hitre revizije« Ustanovne listine. Holandski delegat je istočasno zahteval omejitev uporabe načel Ustanovnih listin.

V imenu sovjetske delegacije je nastopil Višinski, ki je imel odločen jasen govor v obrambo enotnosti velikih sil in načela njihove soglasnosti v Varnostnem svetu. Višinski je razrazil pravo bistvo predlogov, ki so naperjeni na to, da bi uničili mednarodno sodelovanje. Poudaril je, da so tem načelom nasprotovali v prvi vrsti predstavniki onih držav, ki so se v vojno seznanile bolj teoretično kot pa praktično.

Višinski je prepričljivo podkrepil stališče delegacije Sovjetske zveze v Varnostnem svetu in poudaril, da je bilo to stališče pravilno tako z načelne stališča kakor tudi dosledno glede problemov, ki so povzročili nasprotja med člani sveta.

Višinski se je posebej zadržal pri razpravljanju o vprašanju umika angleških in francoskih čet iz Sirije in Libanona, dalje o vprašanju fašističnega režima v Španiji in drugih problemih. Ob zaključku je izjavil, da bi Sovjetska zveza tudi v bodoče delala v interesu mednarodnega sodelovanja, ki bo temeljilo na načelu soglasnosti velikih sil.

Giralova nota OZN

New York, 17. nov. (Tass) Predsednik španske republikanske vlade Giral je sporočil predstavnikom tiskar, da zahteva v not, ki jo je izročil generalnemu sekretarju OZN Lyenu in vsem delegacijam ZN, naj Glavna skupščina takoj prekine stike s Francovo vlado. Fašistični režim nadaljuje fašistično diktaturo zaradi politične in gospodarske podpore nekaterih članov OZN, kar je v nasprotju z Ustanovno listino.

Svedska delegacija prispela v New York

New York, 17. nov. (Reuter) Danes sta prispela v New York švedski zunanj minister Esken Uden in ministar za prehrano Axel Gjeres, ki bosta predstavnik Švedske v OZN. V četrtki bosta švedska ministra podpisala dokument o članstvu OZN.

ima 5 tankovskih polkov, ki imajo angleške, nemške in italijanske tanke, v novejšem času so dobili tudi ameriške tanke. V lahki oborožitvi so v glavnem zastopani inozemski modeli. Franco lahko vzdrži svoj vojni stroj samo s tem, da istočasno uniči je gospodarstvo v državi. Franco je zbral na francoski meji 19 pehotnih, 39 artilerijskih, 3 inženirskih in 2 motoriziranih polka, kakor tudi 40.000 oboroženih Hitlerjevih legionarjev, kar znaša skupaj 400.000 vojakov.

nje je izrazito revolucionaren, predstavlja ga kmečki panti. Največjemu od njih, slovenskem kmečkemu uporu l. 1515 komaj moremo najti vredno primero v vseh kmečkih panti, ki jih poznamo iz evropske zgodovine.

V teh panti se prvič jasno pokaže zahteva, da mora biti ljudstvo, ki nosi vsa bremena, tudi nosilec oblasti. Slovenski puntarji so zahtevali tri stvari. Zmanjšati so hoteli svojo kmetna gospodarska bremena; svoj družbeni položaj so hoteli izboljšati s tem, da bi se odpravila stara fevdalna družba v vsem svojem državno-pravnem pomenu (kot posrednik med vladarjem in podložniki), njene naloge pa naj bi prevzela »kmečka zveza«, ljudska oblast, ki naj bi prevzela upravo, sodstvo in obrambo dežele, demokratizirala naj bi se tudi cerkev s tem, da bi farani odločali o nastavitvah župnikov. Ob hrvatsko-slovenskem kmečkem uporu pa srečamo tudi že našo ohrvatsko-slovensko državi, puntarji so s tem prvič v naši zgodovini premagali stare zgodovinske meje.

Kmečki panti so značilni primer še nedozorelega upora. Manjkala jim je trdna idejna izgrajenost zahtev, manjkala pa tudi trdna organizacija. Zlasti zaradi pomanjkanja take organizirane sile na razredni podlagi so kmečki panti nujno morali propasti brez uspeha. Ko pa se je koncem 18. in v prvi polovici 19. stoletja vendarle uresničilo vsaj nekaj zahtev kmečkih puntarjev, dasi so bistvene ostale ne-

Za pomoč ponesrečenim v Albaniji

Doslej objavljena zbirka : 2.024.785
Preb. VII. terena četrti Šiška : 3.141
(na tem terenu so darovali tov. Jelčić Ljuba, Poljšak Iva, Varl Ivan po 100 din, tov. Svetina 110 din, tov. Kirchner Ivan 120 din)

Prebiv. I. terena četrti Šiška : 2.400
Preb. IV. terena četrti Šiška : 1.279
Preb. V. terena četrti Šiška : 1.396
Preb. VI. terena četrti Šiška : 2.489
Pred. IX. terena četrti Šiška : 1.159
Prebivalci terena Srebrije četrti Polje : 2.100
Prebivalci terena Trnovo četrti Rakovnik : 2.768
Preb. I. ter. četrti Bežigrad : 2.474
Preb. II. ter. četrti Bežigrad : 2.300
Preb. III. ter. četrti Bežigrad : 719
Preb. IV. ter. četrti Bežigrad : 402
Tov. Avšič Ivan, trgovec : 5.000
Nameščenici in delavci tvrdke »Alpeko« : 165
Delavci sindikata za moderniz. ceste Ljubljana-Jezica : 3.165
Prebiv. terena Trata Pržanj Zene terena St. Vid : 220
150
Delavci in nameščenici sindik. podr. mešane stroke St. Vid : 200
Akad. slikar Cesar Jože, tu : 100
Umetniška zadruga, tu : 1.000
Društvo slov. upodablajočih umetnikov (zbrano na članskem sestanku) : 1.500
Sindikalna podružnica DFS Notranjsko : 560
Delavci in nameščenici tvrdke »Slikopiesk« : 2.000
Delavci Uprave cest : 150
Sindikalna podružnica MLO : 335
Delavci in nameščenici Uprave cest : 2.175
Delavci in nameščenici podjetja Ravnikar : 385
Krajevni odbor gospodarsko upravnih : 2.000
Delavci in nameščenici podjetja Bratje Tuma : 1.113
Podjetje Tuma : 2.000
Delavci in nameščenici Vevče Orkester koločv. restavracije : 20.000
Sindikalna podružnica sekcije Ljubljana : 219
Sindikalna podružnica Kumilnice Šiška : 2.301
Delavci in nameščenici »Slov. poročevalca« : 955
Namešč. ministrstva za delo : 1.180
Namešč. zavetišča sv. Jožefa : 1.087
Delavci in nameščenici tovarne za klej : 1.305
Aktijska družba za kemično industrijo : 455
Namešč. predsedstva vlade : 7.170
Namešč. Tiskovnega urada : 700
Delavci in nameščenici tovarne Union : 8.000
Nameščenici in delavci tovarne Eifler : 2.090

Novomeško okrožje :
Okraj Krško : 50.000
Okraj Črnomelj : 10.000
Okraj Kočevje : 3.000

Okrožje Maribor :
Okraj Ljutomer : 2.200
Okraj Ptuj : 11.000
Okraj Dolnja Lendava : 9.000
Jeklarna Guštanj : 8.000
Sin. tovarne Otiški vrh : 1.000
Okraj Murska Sobota : 3.450

Okraj Celje mesto :
Okrožni AFZ : 2.279
IV. četrti AFZ : 540
Svetina Blaž : 500
Terena Lava : 1.400
Nam. železnine : 391
Del. in nam. emajlirane posode Celje : 50.000
Del. in nam. Cinkarne : 26.000
Del. in nam. tovarne perila : 7.500
Terena Spodnja Hudinja : 165
Krizolt Ivan : 100

Okraj Morije :
Terena Spodnje Krase : 845
Terena Pusto polje : 300
Del. in nam. ruda. Velenje : 55.000

Okraj Konjice :
Terena Loče : 1.387
Terena Vitanje : 500
Aktiv. LMS Vitanje : 252

Okraj Celje okolica :
Sind. rudnika Zabukovca : 5.000
Sind. keramične : 1.264
Sind. Juteks, Zalec : 3.000
Sevnikar Jože : 209

Okraj Smarje :
AFZ, Smarje : 200
Terena Stranje : 200
Poštai sindikat : 330
Terena Smarje : 636
Uslužb. agrarne reforme : 339
Namešč. notranjega odseka : 728
Terena Rogatec : 1.100
Terena Pristava : 483
Terena Ponikve : 1.700
Terena Kozje : 2.505
Sindiklat Loka : 1.360

Okraj Trbovlje :
Del. in nam. cementarne Trbovlje : 40.000
Delavci in nameščenici rudnika Trbovlje : 200.000
Delavci in nameščenici rudnika Zagorje : 110.000
Ljubljansko okrožje :
Kraj. medstr. svet v Kranju : 11.029
Sind. hotel-gostinske stroke, Kranj : 725
Sind. VII. čevljar. štefe, Kranj : 510
Tovarna Inteks, Kranj : 7.790
Tov. tekstil. Indus : 1.200
Kraj. medstr. svet prosv. del. : 1.000
Sindiklat tov. Iskra : 605
Rakek Naproza : 4.000
Sindiklat finančnih usluž. : 300
Kamnik-Mestni kvart : 900
Postaja Jesenice sind. : 1.500
Mestni ljud. odbor, gospodar-ska podruž., Radovljica : 1.000
OF odbor Poljske-Podnart : 258
OF odbor Ljubno : 310
Ljubljana okolica, uslužbenci okrajnega odbora : 1.806
Kozarje, AFZ : 1.346
Prebivalci Ljutomerskega okraja : 527

Skupaj 2.772.051.50

Svoje prispevke naj pošiljajo državljani, organizacije, podjetja in ustanove Odboru za pomoč ponesrečenim v Albaniji, na čekovni račun Pošte hranilnice 14.870.

Turnir za šahovsko prvenstvo Jugoslavije

Zagreb, 18. novembra.

V VI. kolu je bil Rahar prost. Dr. Vidmar je po mirni igri v slovensko obrambi remiziral z Vukovićem. Kalabar je kot črni v Rettijevi otvoritvi presenetljivo premagal vodečega Toma. Kapetan Marković je premagal Milica, Tomović pa inž. Tekavčiča. ki je ob slabši poziciji spregledal figuro. Kindij je premagal Božiča, ostale štiri partije pa so bile prekinjene. Pirc je v sprejetem damskem gambitu kot beli nadigral Gligorića, ki je skušal partijo zaplesti. Pirc je dobil kmeta in ima ob prekinitvi dobljeno končnico. Puc, ki je igral z dr. Trifunovićem v španski partiji, je tudi napadno žrtvoval, vendar se Trifunović ni dobro branil in ima Puc ob prekinitvi s kvaliteto in kmetom več dobljeno pozicijo. Partija Kostić : Bi dev, ki je bila prekinjena, kaže na remi. V partiji Simonović : Šubarić ima Simonović kmeta več, kljub temu pa ima Šubarić še možnost za remi.

V prekinjenih partijah 6. kola se je Gligorić proti Pircu v odmoru brez nadejnega vdal, ko mu je Pirc pokazal kvvertirano potezo. Puc je s kvaliteto več brez težave dobil proti dr. Trifunoviću. Ti dve partiji sta bi-

stveno spremenili stanje na tabeli. Bidev je premagal v končnici Kostića, ki je napravil napako. Partija Simonović-Šubarić je končala remi.

V ponedeljek se so odigrale prekinjene partije iz prejšnjih kol, in sicer je Trifunović, kakor je bilo pričakovati, v partiji iz prvega kola premagal Tomovića, Partija Vuković-Kostić traja sedaj že približno 14 ur in še ni končana in se tudi še ne more reči, kdo ima več izgledov na zmago. Izgleda pa, da bo končala remi, ker je Vuković slabo nadaljeval.

Stanje je sedaj naslednje: Tomović 4, Pirc, Trifunović, Tot in Simonović 3 in pol, Vuković 3 (1), dr. Vidmar, Marković, Bidev, Gligorić, Šubarić, Božič 3 (od teh so bili prosti že Trifunović, Vidmar, Marković in Gligorić, tako da imajo po minus točkan eno točko več), inž. Kindij, dr. Kalabar, Milčič 2 in pol, Rahar, Puc 2, Kostić 1 in pol (1), inž. Tekavčič 1 točko.

V VII. kolu bodo igrali: Vuković-Marković, Bidev-dr. Vidmar, Šubarić-Kostić, inž. Kindij-Simonović, Tomović-Božič, dr. Kalabar-inž. Tekavčič, Gligorić-Tot, dr. Trifunović-Pirc, Rahar-Puc, Milčič je prost.

Mesto Maribor :
na partijskem aktivu : 8.600
Okraj Murska Sobota :
prosvetni sind. Pucenci : 700
Sind. fin. uslužbencev : 2.000
Okrajni ljudski odbor : 1.300
Sindiklat okraja Ljutomer : 520

Okrožje Celje :
Okraj Celje mesto :
Okrožni AFZ : 2.279
IV. četrti AFZ : 540
Svetina Blaž : 500
Terena Lava : 1.400
Nam. železnine : 391
Del. in nam. emajlirane posode Celje : 50.000
Del. in nam. Cinkarne : 26.000
Del. in nam. tovarne perila : 7.500
Terena Spodnja Hudinja : 165
Krizolt Ivan : 100

Okraj Morije :
Terena Spodnje Krase : 845
Terena Pusto polje : 300
Del. in nam. ruda. Velenje : 55.000

Okraj Konjice :
Terena Loče : 1.387
Terena Vitanje : 500
Aktiv. LMS Vitanje : 252

Okraj Celje okolica :
Sind. rudnika Zabukovca : 5.000
Sind. keramične : 1.264
Sind. Juteks, Zalec : 3.000
Sevnikar Jože : 209

Okraj Smarje :
AFZ, Smarje : 200
Terena Stranje : 200
Poštai sindikat : 330
Terena Smarje : 636
Uslužb. agrarne reforme : 339
Namešč. notranjega odseka : 728
Terena Rogatec : 1.100
Terena Pristava : 483
Terena Ponikve : 1.700
Terena Kozje : 2.505
Sindiklat Loka : 1.360

Okraj Trbovlje :

Slovenijo, Tyrševa cesta 23
Goce Delčeva ulica 10/I
Titova ulica 57
x, Generalisimusa Staljinca 16

Razen tega se lahko pošlje na-
ročnina po poštni nakaznici ne-
posredno na naslov Predstavl-
štva — Beograd, Terazije št. 30.
Katalog periodičnih listov pošlje-
mo na zahtevo brezplačno.

Mali oglasi

SLUŽBO IŠČEJO

BLAGAJNIK VEČJEGA DRŽAVNEGA PODJETJA, več obratovanja med, želi spremeniti mesto. Najraje gre na Gorjansko ali Notranjsko. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Prijatelj ali urad. 25.775-1

URADNIK z 9 letno prakso želi primerno zaposlitev kot nametnik. Naslov v ogl. odd. SP. 25.775-1

KUHARICA išče službo k manjši družini. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Znak 25.775-1

POTREBUJERKA išče mesto, dela, na domu ali v ateljeju. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Dobra rešitev«. 25.787-1

GOSPODINJSKA POMOČNICA, dobra kuharica, išče zaposlitev v Ljubljani. Ne stop po dogovoru. Naslov v ogl. odd. SP. 25.805-1

PEKOVSKI POMOČNIK, vajen tudi v slaščičarskem delu, išče službo. Karl Linde, Ljubljana, Tomacova 39. 25.822-1

STROJNI DELOVODJA z dovršeno strojno delovodno 80% v Ljubljani in 6-letno prakso kot delovodja večje strojne-kilavniarske delavnice išče zaradi spremembe službe primerno zaposlitev. Ponudbe z navedbo zaposlitev in plače ter ostalih službenih pogojev je poslati na oglas. odd. SP pod »Znak 25.825-1

SLUŽBO DOBE

KLEPARSKA ALI KOTLARSKA POMOČNICA potrebna Josp Otrepca, za Gradom 9. 25.594-2

VRTNARJA za selenjane in cvetlične kulture išče za takojšen nastop. Stanovanje na razpolago, prednost neženjen. Ponudbe na »Zdravilniše, Slatina-Radenci. 25.663-2

DOBRO KUHARICO, pošteno, za vsa dela išče dvočlanska družina. Ponudbe pod »Snažna« na ogl. odd. SP. 25.818-2

GOSPODINJSKA išče A. Kadive, S. Petra nasip 1. 25.831-2

DIREKTORE POST V SKOPLJU je nujno potreben arhitekt. Interesenti se lahko javijo pisмено direkcijski za vse pogoje. 25.795-2

GOSPODINJSKA POMOČNICA, mlado, pošteno, sprejemno k 4 članski družini. Vilar, pri Jeras, trgovina, Mikševa, št. 34. 25.783-2

OSEBO, resnično pomoč gospodinj, ki ima veselo do 3 ure dneva, išče. Pustina povrtna, Nastop 1. dec. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Ljubljana-Siška«. 25.785-2

HLAPCA h konjem sprejemem takoj. Karlovska c. 17. 25.808-2

STROJNEGA TEHNIKA, vodilno moč, išče tekstilna tovarna na Gorenjskem. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Znak 25.806-2

GOSPODINJSKA POMOČNICA z znanjem kuhe in vseh hišnih del sprejemem takoj. Naslov v ogl. odd. SP. 25.831-2

DOBREGA BRIVSKA POMOČNICA išče. Nastop takoj, hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Igi Jožef, Stara cesta 27. Vrhnik. 25.839-2

GOSPODINJSKA POMOČNICA za hišna in kmetijska dela dobi stalno 80% 1. dec. Gastilna »Henke«. Laško. 25.796-2

VAJENCI

DEKLE, stara 16 let, bi se rada izučila frizerske stroke. Najraje v Ljubljani ali okolici z vsjo oskrbo. Ponudbe poslati na podružnico SP Jesenice pod »Znak 25.711-3

ZASLUZEK

UČITELJA HARMONIKE, klavirske, k 2 dečkoma išče. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Stroga metoda«. 25.789-2

PROGLASAM ZA NEVELJAVNO vojno knjižico in uverenje na ime Korosec Jože, Gornji Dolac 41. 25.691-14

ŠIVALNI STROJ vam očistim, popravim. Pustite naslov na ogl. odd. SP pod »Poceni vas očistim«. 25.810-4

STROJEPISKO sprejemam za tri ure dnevno. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Strojepisna«. 25.827-4

PRODAM

SPALNICO, moderno, samo dve leti rabljeno, iz mehkega lesa, ugodno prodam. Ogljed od 1-2. Naslov v oglas. oddelku SP. 25.728-5

SADNA DREVESJA: ribes, vinske trte, je-podgno grmlje prodaja sadjar. Siška. Pod hrnbom 40. 25.448-5

KOMAT, popolnoma nov, lahek, ponik-ljan, 23 col. prodam. Naslov v ogl. oddelku SP. 25.503-5

RADIO, znamke Orion, 3+1, ugodno prodam. Ulica Stare pravde 5/II. 25.569-5

KORENJE rumeno prodam. Tomacova, št. 39. 25.654-5

SALONSKO GARNITURO za pisarno, knjižno omaro in starinsko stojce uro prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.647-5

MLADEGA PSA, tuje gasme prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.629-5

RADIOAPARAT, gramofon, harmonike, godbeni instrumenti, citre, kitare, violine, mandoline, brač in druge naprave pri »Prometu« (Križanke). 25.611-5

RADIO 6 cevni Telefunken prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.605-5

LEP KIP, fantek, punčka, v narodni noši in skajlo za zabavno ugodno prodam. Ene, Vrhovca 12, pri Pao-ri. 25.699-5

MOSKA OBLEKA, temna črn ženski pas, športni ženski čevlji 36, črna lisa (bca) ugodno naprodaj. Legat, Trsteva 6/III. 25.699-5

RADIOAPARAT Siemens 4 cevni prodam. Sv. Petra c. 8. 25.783-5

BENCINSKI MOTOR s priključnim plinskim generatorjem na ogle. 5-7 k.s.; dinamno za istosmerni tok, 3,5 k.s., 1200 obratov, s potrebščinami za razsvetlavo, ugodno naprodaj pri Karl Jurjevec, Vace pri Ljubli. 25.743-5

ELEKTRICNI SESALNIK za prah prodam. Ponudbe na Angela Vidic, Presernova 3/II. Radovljica. 25.710-5

ŠIVALNI STROJ za šivanje ali krojače prodam. Naslov v podruž. Celje. 25.660-5

MODERN RADIO z magičnim česom prodam. Poljanski nasip, št. 56, levo. 25.781-5

PISALNO MIZO prodam. Poljanski nasip, št. 56, levo. 25.781-5

ZENSKO ZLATO ZAPESTNO URO Anker prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.811-5

GLOBOK OTROSKI VOZICEK, lep, cern, ugodno naprodaj. Stolica, Križevska 18, št. 2/II. 25.814-5

ŠPORTNO KOLO, znamke Dürkopp in 10 km. »Zvijanje živali« prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.816-5

ZELEZNO PEČ s šamotom, zelo dobro, ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku SP. 25.780-5

GLOBOK OTROSKI VOZICEK poceni prodam. Križevska 7/III. Kralj Mihael. 25.796-5

STIRI KARNISE, medenine, prodam. Turne, Miklošičeva 17/IV. 25.801-5

VELIK ZEZELEN STEDILNIK prodam. Rožna dolina, Cesta 3, št. 8. 25.803-5

KUHINJO ugodno prodam. Kavskova št. 7/III. levo. 25.804-5

PRODAJA DIVJIH ZAJCEV IN FAZANOV na tržnici, Cene nizke. 25.833-5

CONCERTNE CITRE I z notami prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.834-5

UHANE, zlate, za narodno nošo prodam. Naslov v ogl. odd. SP. 25.831-5

ZIMSKI SUKNICI in 2 m blaga za hubertus prodam. Celovška 94/II. 25.837-5

RADIOAPARAT, 4 cevni, znamke »Zilozos«, prodam. Poizve se Luzar Franc. Smartno ob Savi. št. 51. 25.831-5

ZENSKI PLAŠČ, rjav, za maio postav, s krznom prodam. Naslov v oglas. oddelku SP. 25.822-5

KOMISIJSKA TRGOVINA Hinko Privšek, Sv. Petra nasip 29, pri Zmajskem mostu, tel. 44-44, kupi in prevzame v komisiji prodajo: pisalne šivalne in vrtnale stroje, linolej, tekače, predposteljnike, brisače, zavese, pregrinjala, moške in ženske obleke, plašče, otroška, ženska in moška perila, dežne plašče, razne servise, jedilne kamne, čajne in za liker, jedilni pribor, kuhinjske tehnice, daljnogled, foto in radioaparate, el. svetilke, likalnike in kuhinjske, posteljno perilo vseh vrst. 25.546-5

KUPIM

CELULOJNO PUNČKO kupim. Ponudbe pod »Lepa« na ogl. odd. SP. 25.751-6

V KOMISIJSKO PRODAJO SPREJEMAM vsakovrstna, samo dobro ohranjena oblačila. Josp Rojina, Ljubljana. Aleksandrova št. 3. S. P. 90-6

MOSKE IN ZENSKO OBLEKE, čevlje, perilo, rjuhe kapne itd. kupujem. Drame Alojzija Galusova nabr. 29. S. P. 107/A

STARJE BEVIJE, francoske in nemške, zabavne, tehnične in polznanstvene, tedenske s slikami, kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Revije«. SP 108-6

RADIO APARATE najboljših svetovnih tvornic: Blaupunkt, Telefunken, Lorenz, Minerva, Simens, Ingenel itd. prodaja »Nova tehnika«, Zagreb, ul. Crvene Armije, br. 13 (blv. Zvonimirova), S. P. 109

RADIOAPARAT, novejšo izdelave, kupim od privatnika. Ponudbe z opisom in ceno poslati na ogl. odd. SP pod »Radio«. 25.554-6

MIZARSKI KOMBINIRAN STROJ z motorjem ali brez motorja kupi Tovarna usaja, Kamnik. 25.294-6

BELE SNEZKE IN DEZNO PETERINO za 2+1. st. otroka ter turistične steklenice za žganje kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Snezke«. 25.630-6

V KOMISIJSKO PRODAJO sprejemam razna samo dobro ohranjena oblačila, harmonike, pisalne stroje, radioaparate. Ivan Saks, Mestni trg 19. 25.623-6

SIVALNI STROJ, pisalni in otroško harmoniko kupim. Ponudbe pod »D. na ogl. odd. SP. 25.613-6

SIVALNE STROJE, pisalne, pletilne in vseh vrst drugih dobro in najhitreje vnočite pri »Prometu« (Križanke), tel. 38-45. 25.612-6

STRAINJ kupim. Ponudbe poslati na Alojz Stigelj, Zlariška, št. 36. Zagreb. 25.705-6

PRESITE ODEJE ALI SVILO kupim. Naslov v ogl. odd. SP. 25.815-6

CVILINGS STROJ Blitz in Wolf z vgrajenim motorjem kupim. Pisane ponudbe: gostilna Kajfeč, Florjanska ulica 4. 25.809-6

STIRI KAPNE in dve rjuhi kupim. Polkova št. 11, dvoršice 17, pridilje. Šiška. 25.812-6

DVA KROJAKA STROJA, nova ali dobro ohranjena kupimo. Ponudbe na »Napredek«, Trbovlje. 25.798-6

OTROŠKE SNEZKE št. 25-36, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe: Boštjan, Ljubljana. Igarteva 4. 25.828-6

RAZNO

VSO CSKRBO IŠČEM. Poučujem violino za začetnika. Vprašati: Petek, Ilirska ul. 18/II. 25.624-14

V ČETRTEK dne 14. t. m. sem izgubila damsko zapestno uro od tovarne Hribar na Zaloški cesti do Šmartna. Poštenega nadatelja naprošam, naj mi vrne proti nagradi in sicer na naslov Rezi Papar, tovarna Hribar, Zaloška cesta 14, Ljubljana. 25.777-14

KNJIGOVODJE, POZOR! Starejši knjigovodja v Ljubljani vam mudi za nekaj časa brezplačno pomoč v poenotenem knjigovodstvu ali zastopa dopustnosti. Ponudbe pod »Praktično izvešanje« na ogl. odd. SP. 25.761-14

OPOMORILO! Dotična oseba, ki je v soboto vnočila v stanovanje na Poljanskem nasipu 56 in odpeljala psa volčjaka, naj ga v 3 dneh pripelje nazaj, sicer jo prijavim, ker je dobro poznana. 25.782-14

IZGUBIL SEM šop ključev. Najditeelj naj jih odda pri vratarju SP proti nagradi. 25.812-14

IZGUBIL SEM črno nalivno pero. Ker mi je isto zelo drag spomin, naprošam najditeelja, da ga odda proti nagradi na naslov Grčar Franc, Pržakova ul. 15/IV. 25.450-14

VEČJA VSOTA DENARJA je bila najdena dne 12. 11. 1946 v gostilni Lloyd na Sv. Petra c. 7. Prižadet naj se oglasi v navedeni gostilni. 25.819-14

PONOVO PROSIM: zgubil se je mlad, črn lovski pes (noge rjave, diaka žimasta, slisi na ime »Dečko«). — Prosim najditeelja ali kogar koli, ki bi o psu kaj vedel, da sporoči proti lepi nagradi pri Justini Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija ul. 14, tel. 20-60. 25.797-14

ZAMENJAM

ZA DOBER RADIO zamenjam novo zinsko suknjo, predvno blago, moderne faze, temnosivo, pumparice iz ledna. Eventualno popravilo istem. Ali tudi prodam. Poizve se v ogl. odd. SP. 25.748-7

ZA RADIO dam po dogovoru: navadno harmoniko, otroško, vidlo, fotokamero, 9x12 s priborom, zidan stedišnik, ročni vozicek, gamaše, angleško stranice, zapestno uro, žepno uro, moški plašč, kuncce, črne nesnice, kolone. Ponudbe na ogl. odd. pod »Dobere«. 25.802-7

MOSKE GALOSE, skoraj nove, št. 43, zamenjam za št. 41. Aljaževa ulica, št. 5. 25.823-7

NEPREMICNINE

POSESTVO v okrajih Brežice, Globoko, Pišce, Kapela, Dobova kupim. Nujne ponudbe na ogl. odd. SP pod »Kmetijska«. 25.429-6

NOVEŠE, MANJSO VILO ali hišo z vrtno in Ljubljani ali v bližnji okolici kupim. Ponudbe pošljite na ogl. odd. SP pod »Vila 500«. 25.820-6

POSESTVO, vel. 7 ha, z gospodarskim poslopjem prodam. Vas Zablje pri Poljanah. Vprašati lastnika Musić Stefana. Posredovalci izključeni. 25.826-6

+

Nepričakovano nas je zapustil kot žrtev prometne nesreče naš nepozabni soprog in nenadomestljivi očka, brat, stric i. t. d.

Maks Černak

trgovski zastopnik

Pogreb pokojnega bo iz kapele sv. Antona k Sv. Križu v sredo 20. t. m. ob 15.15.

Maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja dne 28. novembra ob 7. zjutraj.

Globoko žalujoci: **MARIJA**, žena; **MAJDA**, hčerka

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjamo žalostno vest, da je umrla v 68. letu starosti naša dobra sestra in teta

Marija Nemanič

Pogreb drage mat pokojnice bo v torek 19. t. m. ob 16. z žal na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 18. novembra 1946.

Žalujoca sestra Barbara, nečaka Franci, Stanko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremlili na zadnji poti našega nadvse ljubljene očeta in starega očeta

Petra Hartmana

mu poklonili lepo cvetje in mu zapeli v slovo — iskrena hvala!

Ljubljana, 18. novembra 1946.

ŽALUJOČI OTROCI

PARCELO v smeri proti št. Vidu kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Znak 25.829-8

VILO ALI HIŠO kjerkoli v mestu, kupim za večji znesek. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Solidno zidana«. 25.830-8

MANJSO HIŠO kupim blizu centra Ljubljane. Ponudbe pod »Posest« na oglas. odd. SP. 25.800-8

V NAJEM

GARAZO, BARAKO ALI ŠUPO, primerno za spravilanje osebnega avtomobila, vzamemo v najem za Bežigradom. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Znak 25.606-9

RAZNO

VSO CSKRBO IŠČEM. Poučujem violino za začetnika. Vprašati: Petek, Ilirska ul. 18/II. 25.624-14

V ČETRTEK dne 14. t. m. sem izgubila damsko zapestno uro od tovarne Hribar na Zaloški cesti do Šmartna. Poštenega nadatelja naprošam, naj mi vrne proti nagradi in sicer na naslov Rezi Papar, tovarna Hribar, Zaloška cesta 14, Ljubljana. 25.777-14

KNJIGOVODJE, POZOR! Starejši knjigovodja v Ljubljani vam mudi za nekaj časa brezplačno pomoč v poenotenem knjigovodstvu ali zastopa dopustnosti. Ponudbe pod »Praktično izvešanje« na ogl. odd. SP. 25.761-14

OPOMORILO! Dotična oseba, ki je v soboto vnočila v stanovanje na Poljanskem nasipu 56 in odpeljala psa volčjaka, naj ga v 3 dneh pripelje nazaj, sicer jo prijavim, ker je dobro poznana. 25.782-14

IZGUBIL SEM šop ključev. Najditeelj naj jih odda pri vratarju SP proti nagradi. 25.812-14

IZGUBIL SEM črno nalivno pero. Ker mi je isto zelo drag spomin, naprošam najditeelja, da ga odda proti nagradi na naslov Grčar Franc, Pržakova ul. 15/IV. 25.450-14

VEČJA VSOTA DENARJA je bila najdena dne 12. 11. 1946 v gostilni Lloyd na Sv. Petra c. 7. Prižadet naj se oglasi v navedeni gostilni. 25.819-14

PONOVO PROSIM: zgubil se je mlad, črn lovski pes (noge rjave, diaka žimasta, slisi na ime »Dečko«). — Prosim najditeelja ali kogar koli, ki bi o psu kaj vedel, da sporoči proti lepi nagradi pri Justini Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija ul. 14, tel. 20-60. 25.797-14

+

Prepeljali smo iz Beograda zemeljske ostanke nadvse ljubljene sina, brata in nečaka

Alojzija Ulčarja

dijaka

Pogreb bo v torek 19. t. m. ob 15. z žal, kapele sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. novembra 1946.

Žalujoci: Lojze in Franja, starši; Slava, sestra; Drago, brat ter ostalo sorodstvo

+

Po težki mučni boleznii je preminul naš dragi nepozabni mož, oče in stric

Franc Okorn

železniški upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 20. t. m. ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti, Zdenška vsa 58, na farno pokopališče Videm-Dobrepoje.

Dobropolje, Račna, Ljubljana, 18. novembra 1946.

Žalujoci: Ana, žena; ANICA, ALOJZIJA, hčerki ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob težki izgubi naše ljubljene hčerke in sestre

Nade Legiš

učiteljice

izrazili svoje sožalje, ji poklonili vence in cvetje in jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, se iskreno zahvaljujem. Posebno se zahvaljujem tov. zdravnikom za njihov požrtvovalni trud, da bi jo ozdravili, pevcem za žalostinke, tov. predstavniku učitelstva novomeškega okraja in tov. predstavniku sindikata učitelstva iz Mirne peči za iskrene poslovljne besede.

Ljubljana, Dev. Marija v Polju, 18. novembra 1946.

Žalujoci: OČE in SESTRI

POIZVEDBE

SMREKAR PETER, rojen 1909. Kropa, uslužbenec NAVODA, Logatec, odšel 14. 4. 1946. v Ormož, prenočil v hotelu sindikata, tam izginil. Fodake prosijo za rutenka Kalan Julija. Prešernova 3. Radovljica. 25.709-15

Gospodinjstvo pomočnica

z znanjem kuhe, iščem k petčlanski družini na Gorenjskem. — Prednost ljubitelja otrok.

Ponudbe na oglasni oddelci »Slovenskega poročevalca« pod »AAC«. 5789-A

RADIOAPARATE

vseh vrst — kupuje in prodaja

RADIO SALON WEBER, ZAGREB, Nikoličeva ulica št. 4. Telefon 86-44

Zaradi tehničnih ovir bo premiera sovjetskega filmskega dela

„PRISEGA“

V SREDO, DNE 20. T. M.

Uprava kina »Union«

RADIO APARATE

in vse dele najboljše kakovosti dobite v strokovni trgovini

»SELEKTRA RADIO«

POZOR! Največja izbira RAZGLASNIH POSTAJ, mikrofona in zvočnikov — ugodno za sindikalne in frontovske organizacije

»SELEKTRA RADIO« ZAGREB, Preradovičeva št. 13. Telefon 22-553. Telefon 22-553

Tudi vi preiščite

omare in predale, tam najdete marsikaj, kar sami več ne potrebujete ali je vašim otrokom premajhno, bodisi plašče, moške klobuke, obleke, čevlje, perilo itd. — četudi je krpanja potrebno. Vse ponudite

GRAJSKI STARINARNI, MARIBOR, Vetrinjska ulica 10. P L A Č A T A K O J !

ZA TAKOJSEN NASTOP SLUŽBE

iščemo

strojnega TEHNIKA

gradbenega TEHNIKA

RISARJA

za konstrukcijski biro in

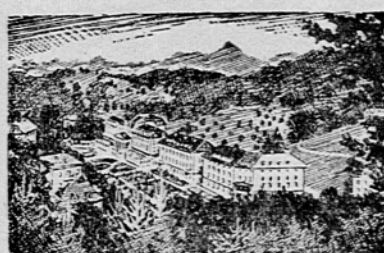
URADNIKA

za prodajni oddelci — s prakso

Ponudbe s sliko pošljite

TOVARNI VERIG — LESCE

PRI BLEDU 5750-A

ROGAŠKA SLATINA

vsled čudovitih zdravilnih uspehov mednarodno sloveče zdravilišče za bolezni želodca, črev, zapeke, zlate žile, jeter, žolčnika, ledvice, sladkorne bolezni in slično, je

ODPRTO VSO ZIMO.

Popusti sindikalistom, zdravilne kopeli, dijetna kuhinja, centralna kurjava, pitna dvorana z mrzlo in gorko slatino. Tudi za odhiti je preskrbljeno: vsako sredo, soboto in nedeljo godba in ples.

Informacije: Uprava zdravilišča, »Turist-hotel«, Beethovnova ul. 13, Ljubljana in »Putnik«

GLAVNEGA

KNJIGOVODJO

ki bi prevzel mesto šefa računovodstva — išče

TEKSTILNA TVORNIKA

»MAUTNER«

V ST. PAULU PRI PREBOLDU (Savinjska dolina)

Za stanovanje bo preskrbljeno. Ponudbe osebno ali pisмено na upravo tovarne. 5776-A

IŠČEMO

arhivarja